

**Introducerea în Republica Moldova
a metodelor de învățare bazate pe probleme:
Sporirea competitivității și angajabilității
studenților**

www.pblmd.aau.dk

Pachet de lucru 5

Strategia de durabilitate în procesul de predare-învățare bazat pe PBL la specialitatea Drept USM

Elaborat de: NICULIȚA Angela, dr., conf. univ., vice-rector a USM

ZAMFIR Natalia, liderul echipei „Program de studiu”

VIDAICU Mihaela, membrul echipei

CARA Aliona, membrul echipei

Evaluat de: John Reilly (expert extern), Universitatea din Kent, Regatul Unit

Olle ten Cate (expert extern), Universitatea Utrecht, Olanda

Ralph Dreher, Universitatea din Siegen, Germania

Olga Kordas, Institutul Regal de Tehnologie, Suedia

Colin Simpson, Universitatea din Gloucestershire, Regatul Unit

Olav Jull Sørensen, Universitatea Aalborg, Danemarca

[numele personalului de la AAU de la disciplina respectivă în ordine alfabetică:

Ivan Aaen, Diana Stentoft, Louise Faber, Marianne Stokholm, Olav Jull

Sørensen]

"Acest proiect este finanțat de Comisia Europeană. Suportul financiar din partea Comisiei Europene pentru acest proiect nu constituie o endorsement a conținutului care reflectă doar părerile autorilor, și Comisia nu poate purta răspundere pentru orice mod de utilizare a informației incluse în prezentul proiect de document"

Proiect inițial: **Decembrie 2018**

Revizuit:

Proiect final:

Chișinău, 2019

Rezumat

Actualii absolvenți ai facultăților de drept se confruntă cu o lume în care dreptul și aplicarea practică a acestuia sunt în curs de continuă transformare, fapt ce se datorează integrării europene și globalizării. Aceste evoluții generează, în mod inevitabil, noi provocări pentru educația juridică. Globalizarea și europenizarea dreptului și a practicii juridice solicită educarea unei noi generații de juriști absolvenți, care impune reconsiderarea planului de studiu și curriculumului disciplinelor juridice, punând accent pe un program de studiu juridic cu abordări interdisciplinare. În acest context, oferta educațională a Facultății de Drept trebuie adaptată permanent la inovațiile legislative, realizările în domeniul științei dreptului, cererile pieței muncii și realitățile socioeconomice a Republicii Moldova, dar și datorită caracterului său specific, la tendințele existente în viața internațională și europeană.

Pregătirea specialiștilor care să răspundă la necesitățile pieței muncii este una dintre sarcinile de bază a instituțiilor de învățământ superior. Strategia PBL este considerată una dintre strategiile de învățare care reorientează procesul educațional spre soluționarea problemelor reale și practice, astfel pregătind studenții pentru o activitate profesională productivă. Studenții sunt văzuți nu doar ca tineri studioși, dar și ca agenți ai schimbării și promotorii diverselor mecanisme eficiente necesare angajatorilor.

Astăzi avem diverse opinii privind implementarea modelului PBL în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, inclusiv în cadrul Facultății de Drept a USM. Evident că sunt atât susținători ai acestui model, cât și cei care se opun. Un lucru este sigur: cheia succesului în procesul de predare-învățare este găsirea unei balanțe potrivite: unde să trasăm acea linie/marjă de limitare a libertății studenților, luând în considerație cadrul instituțional, cadrul legal, tradițiile, dar în același timp să avem curajul să le permitem studenților să-și croiască singuri calea, să-și asume responsabilitatea și să învețe din propriile sale greșeli.

Necesitatea unui nou program la Drept, care conține drept cerință de bază elaborarea a minim unui proiect semestrial în grup, prin care se soluționează o problemă practică în grup, vine să fortifice abilitățile practice ale viitorilor absolvenți, contribuind la creșterea șanselor de angajare a acestora. În acest sens, programul de studiu la Drept trebuie să fie conceput în baza unei strategii pe termen lung, care va asigura modernizarea învățământului juridic prin intermediul proiectelor, favorizând formarea competențelor, prin analiza sistematică a necesităților profesionale și posibilităților de angajare în câmpul muncii a absolvenților.

Lista definițiilor

PBL - model de activitate a studenților cu repartizarea sarcinilor în grup pentru rezolvarea unei probleme, care reprezintă rezultatul cumulativ al activităților de la câteva cursuri, constituind un produs interdisciplinar, îndrumat de către profesorul responsabil și evaluat de practicieni în domeniu.

Învățarea centrată pe student - procesul de învățare și predare în care studentul devine un partener în procesul educațional, iar relația profesor-student se bazează pe cooperare și colaborare.

Învățarea auto-ghidată – procesul de învățare și predare care pune accentul pe responsabilitatea studentului de a crea medii de învățare și de experimentare, în care să descopere desinestătător cunoașterea, să facă descoperiri și să soluționeze probleme.

Obiective de învățare – competențe generale cerute absolvenților programelor de studii pe domenii de formare;

Finalitățile învățării - rezultatele clare, care descriu cunoștințele sau abilitățile a studentului, așteptate în urma procesului de predare-învățare;

Progresie – succesiunea așteptărilor de la procesul de predare-învățare în mai multe etape;

Evaluare - examinare multicriterială a cunoștințelor studenților acumulate în procesul de învățare și predare;

Proiecte – sunt sarcini puse în fața studenților care constau în cercetarea și analiza unei probleme (atât din punct de vedere teoretic, cât și practic) și generarea unor abordări noi sau soluții. Proiectele pot fi individuale și de grup.

Proiecte semestriale – sunt proiectele realizate de studenți (de obicei în grup) pe parcursul unui semestru. Aceste proiecte pot avea caracter inter-disciplinar (se pot referi la două sau mai multe discipline studiate pe parcursul aceluiași semestru).

Lucru în grup/echipă – este lucrul comun al unui grup de 4-5 studenți la realizarea unei sarcini unice, care se bazează pe comunicare, colaborare și auto-disciplină, fiecare membru al grupului contribuind la atingerea rezultatului final.

Predare și învățare bazată pe cercetare - procesul de transmitere și de acumulare a cunoștințelor, precum și de creare sau dezvoltare a abilităților care se bazează pe realizarea unor sarcini de cercetare și are scopul de a facilita procesul de învățare a studenților (inclusiv individual).

Predare bazată pe cercetare – este procesul prin care studentul este implicat în exerciții de cercetare și este încurajat să ajungă la concluzii și soluții proprii utilizând rezultatele cercetării efectuate.

Strategia de durabilitate – este o viziune pe termen lung a unei instituții prin care se urmărește introducerea unor modificări esențiale cu scopul de a eficientiza procesul de predare-învățare. Strategia include obiective și acțiuni concrete, termenul de realizare, precum și potențialele rezultate care pot fi obținute.

(a) calea de la un program pilot la un program de studiu complet bazat pe învățarea problematizată (PBL) - pașii concreți prin care se introduce învățarea problematizată într-un program de studiu

(b) susținerea și promovarea PBL pentru predare și învățare - realizarea unor măsuri de informare și instruire despre avantajele și eficiența învățării problematizate.

Credit (ECTS) – Creditul reprezintă o unitate convențională utilizată pentru a calcula volumul de muncă realizat de student într-o perioadă de timp determinată pentru a obține anumite finalități și competențe. Creditul reprezintă un instrument de asigurare a calității instruirii.

ECTS – European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) sistem european de acumulare și transfer de credite. Studiile superioare de licență corespund unui număr de 180-240 de credite de studii transferabile, câte 30 de credite pentru fiecare semestru.

Gradul de profil – cadrul de învățământ care urmează a fi cunoscut de către absolvenți în vederea obținerii titlului de licențiat, masterand.

Dezvoltare profesională – oportunitățile oferite cadrului didactic de a-și consolida abilitățile, competențele și abordările pedagogice; perfecționarea continuă a personalului prin intermediul instruirilor, stagierilor etc.

Facilitator – persoana care ajută un grup de studenți să înțeleagă obiectivele lor comune și îi ajută să planifice cum să atingă obiectivele stabilite în cadrul proiectului comun.

Locul desfășurării practicii (instruire/practica) — instituție/organizație unde studenții vor desfășura practica/instruirea.

Asigurarea calității – un program de monitorizare și evaluare sistematică a diferitelor aspecte ale unui proiect, pentru a asigura respectarea standardelor de calitate.

Cuprins

Rezumat.....	ii
Lista definițiilor.....	ii
1. Introducere.....	3
1.1 Ipoteze cheie	3
1.2 Rezultate scontate.....	6
1.3 Idei-cheie al raportului	7
2. Lecțiile învățate în urma elaborării și implementării programului-pilot de studiu bazat pe PBL ...	9
3. Viziunea asupra programului de studii superioare de licență în Drept bazat pe PBL.....	13
3.1 Privire de ansamblu.....	13
3.2 Semestre.....	15
3.2.1 <i>Semestru 1</i>	15
3.2.2 <i>Semestru 2</i>	18
3.2.3 <i>Semestru 3</i>	19
3.2.4 <i>Semestru 4</i>	22
3.2.5 <i>Semestru 5</i>	24
3.2.6 <i>Semestru 6</i>	26
3.2.7 <i>Semestru 7</i>	28
4. Foia de parcurs 2019-2022.....	31
4.1 Introducere.....	31
4.2 Perioada 1.....	31
4.3 Perioada 2.....	31
4.4 Perioada 3.....	32
5. Planul de acțiuni	33
5.1 Introducere.....	33
5.2 Activități și Resurse	33
5.2.1 <i>Perioada 1</i>	33
5.2.2 <i>Perioada 2</i>	34
5.2.3 <i>Perioada 3</i>	34
6. Recomandări de strategie la nivel universitar.....	36
6.1 Introducere.....	36
6.2 Recomandări: la nivelul programului de studiu	36
6.3 Recomandări: la nivel de departament și facultate	36
6.4 Recomandări: La nivelul cadrelor didactice	37
6.5 Recomandări: La nivel de student	37

6.6	Recomandări: La nivel de formarea pedagogică în PBL:	37
6.7	Recomandări: La nivel de societate.....	37
6.8	Recomandări: <i>la nivel de administrație și management</i>	37
7.	Referințe.....	39
7.1	Anexa 1: Programul de studiu bazat pe PBL în Drept.....	41
7.2	Anexa 2: Foia de parcurs (2019-2022).....	42
7.3	Anexa 3: Planul de Acțiuni.....	44
7.4	Anexa 4: Programul de studii în Drept implementat din 1 septembrie 2017	48
7.5	Anexa 5: 2017 Pliantul programului de studiu bazat pe PBL în Drept	62
7.6	Anexa 6: Lecții învățate în urma implementării programului-pilot de studiu bazat pe PBL	63

1. Introducere

Scopul acestui Pachet de Lucru - PL4 - este de a elabora o strategie durabilă pentru asigurarea procesului de învățare și predare centrată pe student la Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova. În mod specific, acest raport va propune un program inovator de studii superioare de licență bazat pe PBL la Facultatea de Drept. De asemenea, planul de acțiuni, cât și foaia de parcurs 2019-2022 care cuprinde etapele de implementare a programului de studiu bazat pe PBL în cadrul Facultății de drept, USM.

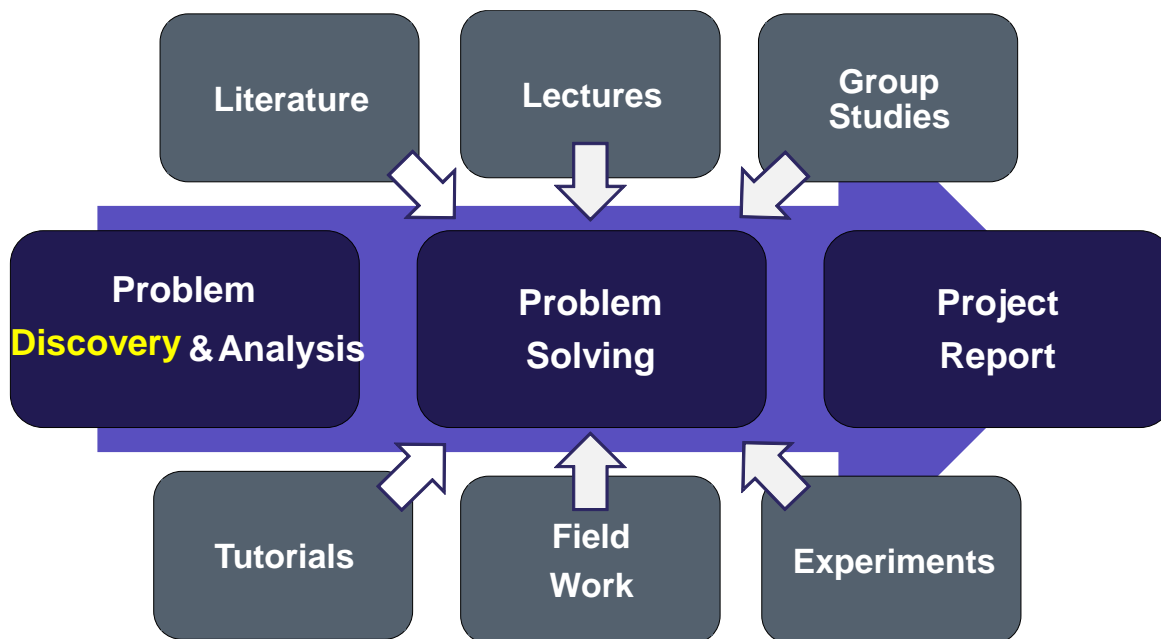
În acest raport ne bazăm pe experiența aplicării metodei PBL în urma implementării programului-pilot pentru licență, implementat din 1 septembrie 2017 și pe analiza efectuată în PL2-PL4 pe care le-am elaborat în perioada 2015-2017. De asemenea, ne bazăm pe experiența pe care am acumulat-o în timpul vizitelor noastre de studiu și a mobilității personalului la universitățile partenere din UE, precum și pe parcursul sesiunilor de instruire în domeniul PBL oferite de partenerii de proiect din UE la Chișinău.

1.1 Ipoteze cheie

Nu există un model PBL adecvat pentru toate scopurilor. Cu toate acestea, modelele bazate pe PBL se fundamentează în principal pe trei ipoteze cheie:

1. prima ipoteză este că lucrul asupra proiectului se află în *centru*, la bază, constând în descoperirea și analiza problemelor, rezolvarea problemelor și raportul cu privire la proiect (Figura 1).
2. cea de-a doua ipoteză presupune că celelalte activități de predare și învățare (față în față), cum ar fi literatură, prelegeri, studii în grup și tutoriale, sunt concepute pentru a *sprrijini* lucrul asupra proiectului.
3. a treia ipoteză se referă la relația dintre lucrul asupra proiectului și activitățile față în față.

Figure 1: Modelul PBL de la AAU: Un exemplu

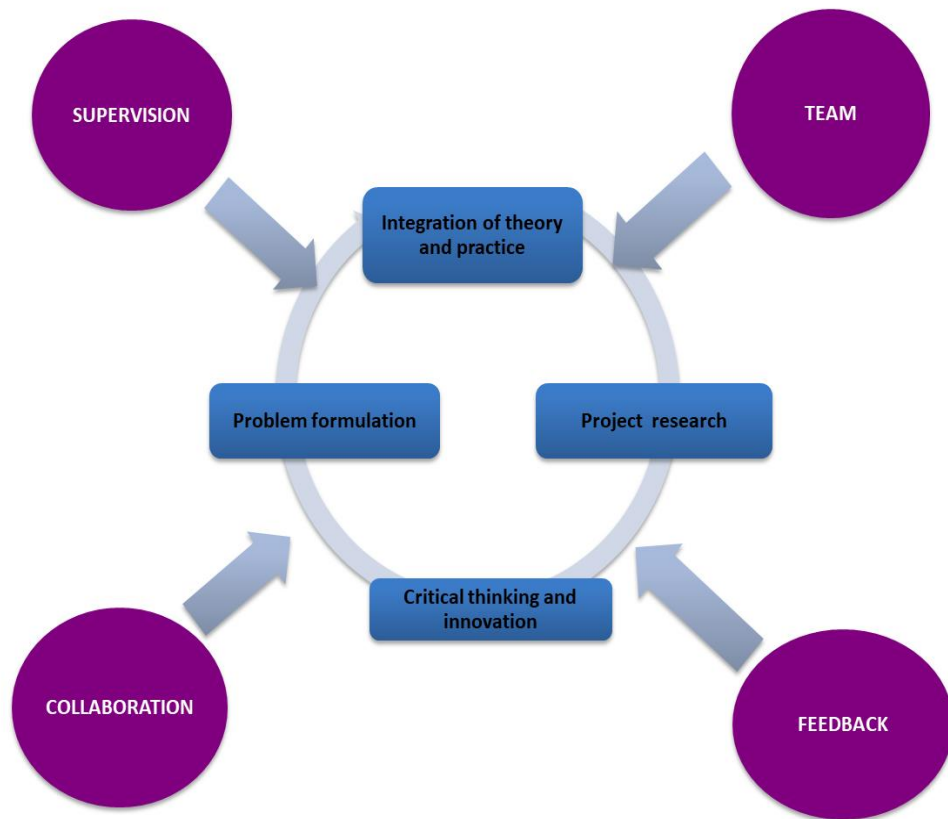
Source: AAU, 2017 (word 'Discovery' is introduced by Romeo V. Turcan)

Concepția implementării PBL în planul de studiu la Drept propus este inedită față de specializările existente la alte facultăți, din două puncte de vedere: introducerea în planul de studiu a unui model de lucru cu proiectele în grup de studenți, care va reprezenta rezultatul cumulativ al activităților de la câteva cursuri, constituind un produs interdisciplinar; pe de altă parte, acest program de studiu dorește corelarea teoriei cu practica, implementează un sistem nou de co-predare, asigură îndrumarea grupului de studenți pentru rezolvarea problemei de către profesorul responsabil și un practician în domeniu (care va asista la evaluarea lucrului în grup în calitate de evaluator extern) în scopul modernizării învățământului de drept pe baza experiențelor universitare occidentale.

Figure 2: Aplicarea PBL, modelul USM MD

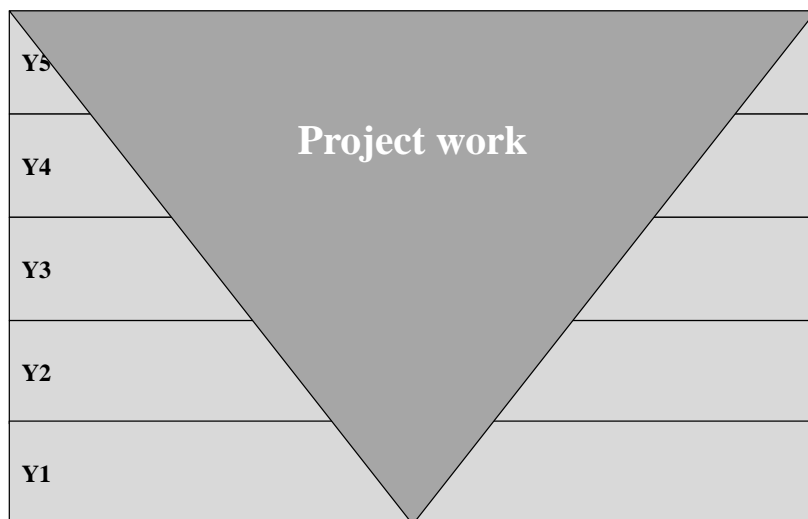

PBL model MSU MD

În contextul acestui raport, în totalitate, bazat pe PBL înseamnă un program de studiu în care există o partajare de aproximativ 50:50 între lucrul studenților asupra proiectului și activitățile față în față (cum ar fi prelegeri, seminare, ateliere, laboratoare și experimente). Un exemplu de progresie este prezentat în Figura 3.

Figure 3: Un exemplu de partajare a timpului în proporție de 50:50 între lucrul asupra proiectului și activități față în față

Source: Louise Faber, PBLMD 2016

Figure 4: Programul de studiu bazat pe PBL în Drept, USM

VIII	PBL 30	Practica + Teza+ Examen de licența (20)		
			Mecanismele naționale, regionale și internaționale de protecție a drepturilor omului	
VII		Prop. Intelect(5)		Dr.CEDO (5)
VI	PBL 26	Dr.Int.Privat(6) Dr.muncii(6) Dr.protec.social	Impactul modificărilor legislative asupra exercitări dreptului la muncă	Dr.Finance Dr.Fiscal(6)
V		Dr.Comercial (5) Dr.Int.Public(5)	Impactul armonizării legislației naționale de mediu cu standardele internaționale și UE	Dr.Mediul (6)
IV	PBL 20	Dr.Penal (5) Criminalistica (5)	Probele și probațiunea judiciară civilă/penală (pe diferite infracțiuni)	Proces Civil(5) Proces Penal (5)
III		Dr.Civil (5) Dr.Penal (5)	Particularitățile dreptului UE în raport cu dreptul intern și cel internațional	Dr.Inst.al UE (5) Dr.Contravențional(5)
II	PBL 18	Dr.Civil (6) Dr.Penal (6)	Administrația publică și reformele administrative	Dr.Administrativ(6) Dr.Familiei (5)
I		Dr. Constituțional (6) TGD+Istoria Dreptului (8)	Constituția – legea fundamentală a țării	Intr. în specialitate (5)

1.2 Rezultate scontate

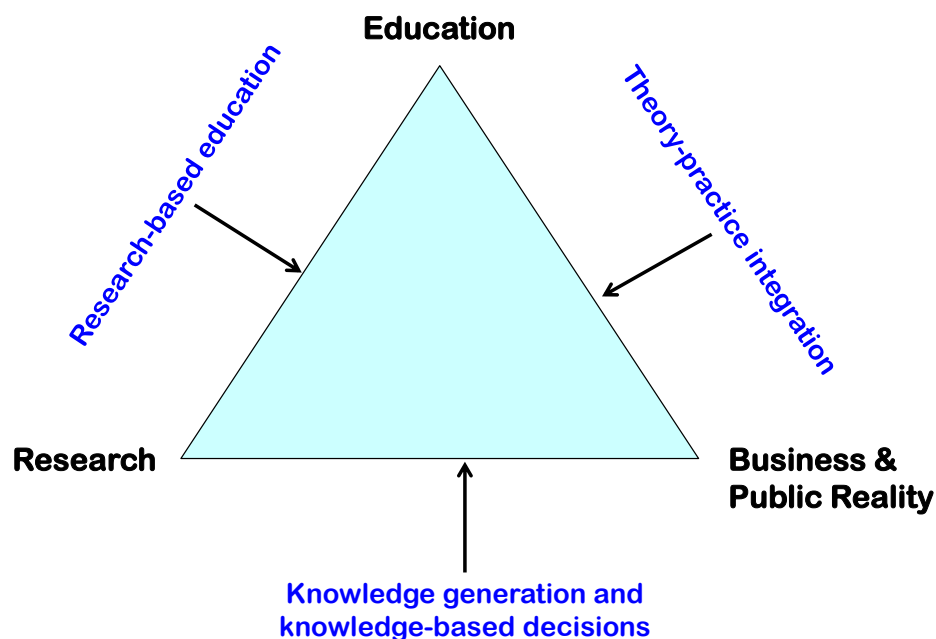
Noul concept al planului de studiu la Facultatea de Drept presupune integrarea în abilităților transferabile identificate cu ajutorul angajatorilor, precum și elaborarea unor probleme bazate pe experiențele din practica potențialilor angajatori, ce va ajuta să faciliteze procesul de angajare al studenților în câmpul muncii, prin atragerea practicienilor la realizarea și evaluarea proiectelor semestriale. Mai mult ca atât, acest program va oferi studenților posibilitatea de a aplica la proiecte de mobilitate, fiind deja mult mai bine pregătiți să urmeze cursuri în domeniul dreptului la alte universități. Acest program a fost elaborat pentru

Facultatea de Drept, dar se preconizează ca acest concept să fie extins și la alte facultăți de la USM.

Este de așteptat că până în 2022 program inovator de studii superioare de licență bazat pe PBL la Facultatea de Drept să devină recunoscut la nivel internațional și să atragă studenți europeni și internaționali. În acest scop, se anticipează că până în 2022 planul de studiu la Facultatea de Drept va fi reproiectat pe baza PBL, metodologii și metode de predare și învățare centrată pe student și admiterea la acest program se va începe la 1 septembrie 2022

Implementarea cu succes a programului de studii superioare de licență bazat pe PBL la Facultatea de Drept, precum și efectele sale de diseminare în întreaga universitate vor contribui la dezvoltarea și consolidarea integrării educației, cercetării și colaborării cu reprezentanții potențialilor angajatori (Figura 5). Personalul didactic va excela în predare bazată pe cercetare, elevii vor învăța și vor putea aplica teorii în practică, în sectorul privat sau public, iar cercetătorii noștri vor colabora cu organizații private și publice pentru a crea și a transfera noi cunoștințe.

Figure 5: Universitatea cu implicarea socială activă

Source: Olav J. Sorensen, 2015

1.3 Idei-cheie al raportului

Aprofundarea cunoștințelor practice, precum și dezvoltarea competențelor profesionale vor fi asigurate în cadrul unui program de formare bazat pe problematizare în domeniul juridic. În baza lecțiilor învățate cu privire la aplicare metodei PBL în implementarea programului-pilot

pentru licență în Drept, implementat din 1 septembrie 2017 se propune un nou program de studii superioare de licență bazat pe PBL la Facultatea de Drept.

În raportul se va prezenta viziunea asupra programului de studii superioare de licență în Drept, în special, cu o descriere generală a programului de studiu, obiectivele și rezultatele învățării și, apoi o prezentare a fiecărui semestru, inclusiv obiectivele sale de învățare și rezultatele învățării, trecerea de la un semestru la altul, descrierea lucrului asupra proiectului și a proiectelor semestriale, inclusiv obiectivele de învățare, rezultatele și evoluția lor. Ulterior, se va prezenta foaia de parcurs care va ghida procesul de implementare a programului de studii superioare de licență bazat pe PBL în Drept. Se va continua cu planul de acțiuni care va detalia, de exemplu, activitățile specifice, resursele și politicile interne necesare pentru a implementa cu succes programul de studiu vizionar. Se va încheia prin a oferi managementului universitar și consiliului universitar un set de recomandări de politici cu privire la modul de îmbunătățire a predării și învățării prin introducerea PBL, a metodologiilor și metodelor de predare și învățare centrate pe student și active la universitatea noastră.

2. Lecțiile învățate în urma elaborării și implementării programului-pilot de studiu bazat pe PBL

Scopul asigurării aplicării eficiente a modelului PBL constă în reorientarea procesului educational la Facultatea de Drept spre stimularea soluționării problemelor reale și practice, astfel, pregătind studenții pentru o activitate profesională productivă.

Prin urmare, în baza observațiilor și discuțiilor avute în cadrul grupului de lucru privind aplicarea PBL, evidențiem următoarele aspecte (lecții învățate).

I. Formularea problemei

Probleme identificate

Formularea problemei se face la primele lecții practice, dat fiind faptul că lucrul asupra proiectului durează fie un semestru (de regulă), fie un an. În acest sens, pentru majoritatea studenților este dificil să aleagă subiectul proiectului sau problema supusă cercetării din simplu motiv că nu dispune de cunoștințe teoretice din domeniul disciplinei respective.

Exemplu: În cadrul lecțiilor practice la disciplina „*Dreptul administrativ*” studenților li s-a propus să formuleze desinestătător teme pentru proiectele de cercetare. Majoritatea au ales subiecte foarte actuale: „Consultarea cetățenilor în probleme locale de interes deosebit”, „Temeiurile de revocare ale primarului” etc. Unii studenți, însă, erau în dificultate să formuleze o temă pentru cercetare sau să identifice o problemă actuală.

Exemplu: La disciplina *Drept civil (partea speciala)* studenții initial erau foarte reticenti la alegerea lucrului în grup, mai ales fiind obișnuiți cu un tipaj prestabilit (scrierea rapoartelor, analiza hotaririlor).

Este necesar de menționat că în prezent majoritatea profesorilor sunt cei care formulează probleme sau subiecte de cercetare, uneori chiar prezentând și careva soluții din cadrul cărora studenții trebuie să aleagă varianta corectă, în acest sens studenților nu este oferit dreptul de a formula unele probleme autentice, actuale din punctul lor de vedere.

Lecții învățate

Un rol important la identificarea temei de cercetare îl are profesorul/titularul cursului, care la primele lecții teoretice și practice trebuie să facă o prezentare generală a tuturor subiectelor incluse în curricula disciplinei.

Considerăm că pentru ca studenții să poată identifica probleme actuale este necesară o conlucrare cât mai strânsă cu viitorii angajatori, prin intermediul organizării meselor rotunde, ale conferințelor comune, vizitarea de către studenți a instituțiilor statale și nestatale, desfășurarea practicii în cadrul procuraturii, instanțelor judecătorești, ministerelor etc. Angajatorii sunt cei care pot să le explice studenților care sunt cele mai importante și actuale probleme etc.

Problema poate fi atât teoretică cât și practică, dar este necesar ca să fie formulată în așa mod încât să poată fi analizată și soluționată, uneori chiar din punct de vedere interdisciplinar. Considerăm că în acest sens studenților este necesar de oferit o mai mare libertate, acordându-le acestora dreptul de a formula unele probleme complexe și reale, dar și interesante pentru procesul de învățare.

II. Formarea grupurilor

Probleme identificate:

-problemă, la formarea grupurilor este, că sunt studenți care doresc să elaboreze proiectul doar individual;

-deficiențe la repartizarea studenților în grupe și implicarea profesorului la rezolvarea conflictelor psihologice (în unele cazuri nedorința de a conlucra cu colegii, sau lipsa de experiență de a lucra în grup).

Lecții învățate

Formarea grupurilor este determinată de problema sau subiectul supus cercetării. Fiecare student scrie pe un bilețel problema care vrea să o cerceteze. Bilețele sunt colectate de profesor, care ulterior le unește în grupe. Evident că studenții pot formula probleme absolute diferite, însă sarcina profesorului este de a alege subiectele care au careva puncte comune și de a ajuta studenții de a formula o problemă mai complexă.

Rolurile în cadrul grupului – studenții pot fi rugați să-și repartizeze singuri rolurile în cadrul grupului (lider, persoana care organizează lucrul grupului, persoana care urmează să prezinte lucrul grupului, persoana care colectează informația). Aceste roluri pot fi schimbate pe parcursul lucrului în bază de rotație.

Modalitate prin care facilitatorul ar putea să-și repartizeze eficient timpul ar fi invitarea unor studenți care deja au luat acest curs în calitate de co-facilitator. Facilitatorul le poate propune studenților să elaboreze regulile de lucru în cadrul grupului sau le poate oferi un set de reguli deja pregătite.

Formarea grupurilor trebuie să înceapă chiar la primele ore pentru a avea suficient timp de a consolida cât de cât echipele formate. Consolidarea grupurilor poate fi făcută prin implicarea grupurilor în diferite exerciții de team-building sau prin care membrii grupului ar avea posibilitatea să se cunoască mai bine din perspectiva învățării și interacțiunii în cadrul grupului.

III. Monitorizarea activității de elaborare a proiectelor

Probleme identificate:

-randamentul de muncă scăzut al unor studenți în cadrul grupului și dorința colegilor de a justifica lipsa dorinței de implicare activă acestora;

-ignorarea cerințelor profesorului de a prezenta rezultatele proiectului;

-alte probleme, cum ar fi, dezorganizarea grupului, monopolizarea grupului și altele care trebuie soluționate de facilitator într-un mod în care să stimuleze interacțiunea membrilor grupului și să accentueze valoarea contribuției fiecărui membru al grupului pentru atingerea rezultatului comun;

-profesorul a consacrat mult timp extracurricular pentru a lucra cu fiecare grup în parte;
-dificultăți la etapa monitorizării cu privire la găsirea unei sali dotate cu calculatoare destule și wi-fi conexiune.

Lecții învățate

Introducerea aspectelor metodologice clare și detaliate privind aplicarea PBL, specifice disciplinei în curriculele, ridică responsabilitatea studenților față de efectuarea lucrului în grup. *Implementarea modelului PBL impune necesitatea de a explica la primele seminare reguli clare pentru studenți la fiecare etapă (formularea problemei, repartizarea rolurilor în echipă, cerințele de monitorizare și evaluare a proiectului).*

Procesul de facilitare a învățării studenților trebuie să încurajeze o învățare aprofundată. Acest lucru urmează a fi făcut de către tutore/facilitator prin diferite modalități. Motivarea studenților și interesul lor poate fi provocate de creativitatea profesorului, care poate reda acestui process caracterul internaționalizat și interdisciplinar.

Ar fi oportun studenților anului I să fie predat un modul de inițiere în PBL, în cadrul disciplinei Introducere în Specialitate.

La fiecare etapă de monitorizare proiectului, profesorul trebuie să supravegheze nu numai gradul realizării proiectului dar și aspecte metodologice (rolurile repartizate în grup, identificarea unor probleme de comunicare, etc.)

Având în vedere volumul de lucru și pentru motivarea cadrelor didactice, considerăm necesar de a revizui retribuirea muncii acestora prin majorarea numărului de ore consacrate ghidării lucrului în grup și evaluării studenților.

Utilizarea pe larg a platformei Moodle, a rețelelor de socializare și a Skype-lui în special în organizarea lucrului în grup, oferirea sălilor de studiu în grup la alegerea studenților, conexiune WiFi gratis în cadrul instituției, accesul în biblioteca universității.

IV. Evaluarea studenților

Probleme identificate

1. Deficiență la evaluarea fiecărui student în parte din cadrul grupului pe motiv că cu randament scăzut se bazează pe argumentele grupului;
2. altă problemă foarte importantă este modul în care profesorul apreciază rezultatele învățării;
3. Implicarea practicienilor (evaluatori externi) la etapa evaluării lucrului efectuat în grup, poartă un caracter nesistematic, individual și este bazat pe relațiile personale a profesorului, atragerea lor pe principiu permanent necesită motivare.

Lecții învățate

Să recomandă, la capitolul evaluării, să fie oferită posibilitatea studenților membri al echipelor de proiectare, să aprecieze cu note colegii de echipă, în dependență de ponderea adusă la procesul de lucru asupra proiectului.

De modul de evaluare ales depinde atât succesul acestei experiențe, cât și motivarea studenților de a se implica în diferite activități de învățare. Se recomandă diversificarea formelor de evaluare, care cuprinde evaluarea asupra procesului, cât și asupra produsului procesului de învățare. Implicarea membrilor grupului poate constitui o parte procentuală din nota finală.

Implementarea PBL presupune integrarea în curriculum a abilităților transferabile identificate cu ajutorul angajatorilor, precum și evaluarea unor probleme bazate pe experiențele din practica potențialilor angajatori.

3.Viziunea asupra programului de studii superioare de licență în Drept bazat pe PBL

2.1 Privire de ansamblu

Misiunea fundamentală a Programului de Drept constă în formarea unor specialiști de înaltă calificare în domeniul dreptului public și dreptului privat. În așa fel, unul din obiectivele principale constă în formarea specialiștilor de înaltă calificare care vor putea, atât prin intermediul activității științifice, cât și prin cea practică să-și aducă contribuția la edificarea în Republica Moldova a unui stat bazat pe principiile democratice recunoscute de comunitatea internațională în general și cea europeană, în special.

Scopul programului de Drept constă în formarea de competențe în domeniul dreptului, precum și formarea unui nucleu de cercetare, în care studenții, în colaborare cu specialiștii în domeniu vor studia disciplinele din planul de învățământ.

Planul de învățământ este ajustat la legislația internă și dispozițiile adoptate la nivelul UE, având la bază Sistemul European de Credite Transferabile (ECTS) (**Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu**, <http://usm.md/wp-content/uploads/2012/08/3.-Regulamentul-de-organizare-a-studiilor-in-invatamantul-superior-in-baza-Sistemului-National-de-Credite-de-Studiu.pdf>) și racordat la planurile de învățământ ale altor universități din țară (www.uspee.md; www.ulim.md) și de peste hotare.

Planul de învățământ este elaborat în corespundere cu standardele stabilite de Planul-cadru pentru studii superioare

(<http://usm.md/wp-content/uploads/2013/02/Plan%20cadru%202011.pdf>) și Regulamentul de organizare a procesului educațional la Universitatea de Stat din Moldova aprobat de Senatul USM prin Procesul-verbal nr. 9 din 25.04.2006 și reactualizat în 2012, proces verbal nr.2 (www.usm.md). Durata studiilor pentru frecvența la zi este de 4 ani, iar pentru frecvența redusă – 5 ani.

Disciplinele de studii din planul de învățământ sunt eșalonate după următoarea logică: studierea disciplinelor ce formează competențe generale; achiziționarea conceptelor-cheie din domeniul dreptului și prezentarea evoluției sistemelor de drept sub aspect retrospectiv și comparativ; achiziționarea cunoștințelor-cheie în diverse ramuri ale dreptului; achiziționarea cunoștințelor și formarea abilităților de procedură judiciară în diverse ramuri ale dreptului.

Specialitatea de Drept urmărește realizarea obiectivelor prin:

I. Formarea competențelor profesionale ale absolventului in baza pregătirii teoretice și practice in domeniul dreptului.

2. Formarea abilităților de cercetare în domeniul jurisprudenței în baza componentei științifice. În acest sens se urmărește pregătirea specialistului în scopul investigării problemelor contradictorii din jurisprudență.

3. Asigurarea condițiilor de dezvoltare multilaterală a viitorului specialist, formarea poziției civice și dimensiunii etice a personalității.

4. Formarea competențelor se realizează prin contactul direct profesor-student și lucrul individual.

Strategiile pedagogice se disting prin: centrarea pe student – nu numai în ceea ce privește metodele, ci și interesele de cunoaștere ale acestuia; utilizarea dialogului – actul dialogic implică un proces continuu de explorare critică și creativă a lumii; promovarea relaționării cunoștințelor; dezvoltarea gândirii critice; promovarea valorilor și formarea atitudinilor; contribuție personală la abordarea temei supuse discuției, astfel încât toți participanții la activități să evalueze nevoile/cauzele generatoare ale unor fenomene, să dezvolte propuneri, să creeze planuri de acțiune și să împărtășească rezultatele acțiunilor lor.

Verificarea cunoștințelor în cadrul dialogurilor inițiate în cadrul cursurilor, rezolvarea problemelor în grup, prezentarea referatelor, testări, prezentarea lucrului individual. Studenții vor susține evaluări sumative periodice. Evaluarea finală are forma unui examen în formă scrisă. Calificativul final va ține cont în proporție de 60% de reușita curentă a studentului la curs și 40 % nota de la examen.

Modalitatea cea mai eficientă de formare a competențelor profesionale este strategia PBL (învățarea bazată pe rezolvare de probleme), care se realizează prin proiecte. Aplicarea proiectelor de grup contribuie la crearea condițiilor favorabile de formare a competențelor generale, care au un caracter transversal. Munca în echipă modelează sistemul de atitudini, valori și comportamentul persoanei, îl pregătește pentru activitatea profesională în colectivul de muncă.

Specialiștii instruiți la specialitatea Drept, deținători ai diplomei de licență în drept pot activa în cadrul instanțelor judecătorești, organelor procuraturii, avocaturii, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, direcțiilor și secțiilor juridice ale autorităților administrației publice centrale și locale, ale instituțiilor, organizațiilor, întreprinderilor publice și private, Curții Constituționale, aparatului Avocaților parlamentari, instituțiilor de expertiză judiciară; organizațiilor non-guvernamentale de triere și mediere a litigiilor; organizațiilor nonguvernamentale specializate în apărarea drepturilor omului; organelor Republicii Moldova peste hotare; organizațiilor guvernamentale internaționale și regionale, precum și în oricare alte domenii care necesită protejarea, supravegherea, respectarea drepturilor, libertăților și intereselor persoanelor sau a valorilor ocrotite de lege.

Finalitățile programului de studii la domeniul de formare profesională Drept sunt realizate prin formarea următoarelor competențe generale:

- aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, prin asumarea de roluri diverse;
- realizarea în termen, în condiții de eficiență și eficacitate a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice; aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului;
- identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue;
- utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare, a surselor de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională.

În scopul asigurării aplicării eficiente modelului PBL este necesar de dezvoltat următoarele competențe specifice:

- conștientizarea problemei-cheie din zona de interferență dintre domeniile juridice,
- realizarea unei diagnoze a problemelor de cercetare și formularea de judecăți pornind de la informații incomplete sau limitate,
- manifestarea abilităților de leadership și inovație în context de studii care sunt necunoscute, complexe și imprevizibile și care solicită rezolvarea problemelor implicând mulți factori care se intercalează,
- evaluarea critică a performanței strategice a echipelor,
- comunicarea rezultatelor de cercetare, a metodelor către un public de specialiști, folosind tehnici adecvate,
- manifestarea unui comportament activ față de o serie de aspecte sociale, științifice și etice care apar în colaborare.

2.2 Semestre

2.2.1 Semestru 1

Disciplinele incluse în primul semestru au ca scop formarea viziunilor generale asupra sistemului de drept din Republica Moldova, constituind un fundament pentru formarea cunoștințelor aprofundate în domeniul dreptului.

În carul primului semestru studenții urmează să realizeze proiectul la disciplina Drept constituțional.

Această disciplină are ca sarcină familiarizarea și formarea deprinderilor studenților facultății de drept în ceea ce privește bazele organizării de stat, principiile constituționale privind statutul juridic al persoanei, sistemul electoral, modul de organizare și funcționare a sistemului autorităților publice în țară pentru protecția și garantarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului.

Tema semestrului: Constituția – legea fundamentală a țării.

Obiective și finalități de învățare pentru proiectul semestrial:

1. Obiective de învățare:

- cunoașterea conceptelor, teoriilor, paradigmelor și metodologiei din domeniul dreptului public, și în special al dreptului constituțional;
- compararea constituțiilor după, formă, modalități de adoptare, revizuire și abrogare;
- estimarea diverselor forme de control al constituționalității.
- exprimarea viziunilor proprii față de reglementări sau coliziuni de drept;
- utilizarea de tehnici, metode și procedee în vederea formulării soluțiilor interpretative ale normelor juridice.

2. Finalități de învățare:

- înaintarea recomandărilor și fundamentarea acestora pentru soluționarea anumitor probleme concrete care afectează mecanismul de implementare a legislației constituționale în ceea ce privește instaurarea, menținerea și exercitarea puterii de stat;
- interpretarea corectă a formelor de control ale constituționalității;
- aplicarea normelor de drept în soluționarea problemelor de ordin practic din domeniul dreptului constituțional;
- elaborarea planurilor de acțiuni ce pot fi raportate la situațiile concrete din activitatea instituțiilor, autorităților în realizarea puterii poporului;
- argumentarea gradului de interacțiune dintre interesul public și interesul privat în realizarea și garantarea drepturilor și libertăților constituționale.

Progresul proiectului:

pe parcursul semestrului – studenții vor fi ghidați de un singur profesor pe parcursul unui semestru asupra proiectului. De asemenea, acest proiect va asigura ca pe parcursul semestrului studenții să înțeleagă coraportul dintre anumite criterii, principii, noțiuni și categorii ale dreptului constituțional exprimându-și opinia critică sau interpretativă față de anumite problematici relevante.. Proiectul se va referi atât la analiza opiniilor doctrinare, precum și la tendințele practicii judiciare în acest domeniu.

de la un semestru la altul – acest proiect are scopul de a dezvolta cunoștințele și abilitățile studenților privind scrierea și argumentarea juridică. În acest sens, Dreptul constituțional este un curs fundamental, care, potrivit planului de studiu, este studiat la cursul I, deoarece conține norme care stabilesc principiile generale obligatorii pentru toate ramurile sistemului juridic național. Cunoștințele și abilitățile obținute în cadrul disciplinelor Teoria Generală a Statului și Dreptului și Dreptul constituțional vor ajuta

studentii să lucreze asupra proiectului, precum și să analizeze practica Curții Constituționale

Volumul de lucru și metodele de predare/învățare în cadrul lucrului asupra proiectului:

Acest proiect se va desfășura pe parcursul unui semestru.

Prelegerile permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaționale ale dreptului administrativ, incluse în curricula disciplinei.

Seminarele valorifică metodele activ-participative, în vederea sporirii potențialului intelectual al studenților prin angajarea unui efort personal pe parcursul instruirii și pregătirii lor pentru o activitate profesională activă și responsabilă.

Principalele metode folosite în cadrul disciplinei Drept constituțional sunt: învățământul bazat pe probleme, dezbaterile, studiul de caz.

Metode de evaluare:

Nota finală la disciplină însumează rezultatul *evaluării semestriale* (activitatea în cadrul lecțiilor teoretice, lecțiilor practice, rezultatul lucrului individual) și a *notei obținute la examen*. Rezultatul evaluării semestriale constituie 60 % din nota finală, iar nota de la examen - 40%.

Evaluarea semestrială include 4 note: nota 1. Testarea 1; nota 2. Testarea 2.; nota 3. evaluarea curentă (forma scrisă și verbală); nota 4. Lucrul individual. Fiecare notă va constitui 25% din nota semestrială. Pentru a fi admis la examen, este necesar ca fiecare din cele 4 note menționate să fie pozitivă.

Evaluarea lucrului individual (proiect) va fi efectuată de evaluatorul intern (profesorul-titular de curs) și, după caz, evaluatorul extern (potențialul angajator).

În cazul în care proiectul va fi realizat în grup, fiecare membru al echipei de studenți va fi evaluat individual, în funcție de efortul depus la elaborarea proiectului.

Nota finală la disciplină însumează rezultatul evaluării curente și nota obținută la examen

Monitorizare și revizuire:

La disciplina drept constituțional monitorizarea va avea loc în timpul lecțiilor practice. Astfel, peste 1 lună de la începerea trimestrului, fiecare grup va prezenta planul proiectului, bibliografia, actele normative, principalele idei ale proiectului. Prezentarea se va face de fiecare grup în fața colegilor din alte grupe. Peste 2 luni de la începerea semestrului fiecare grup prezenta deja 80% din proiectul final, cu careva concluzii sau propuneri concrete de soluționare a problemei.

La sfârșitul semestrului, ultimele seminare, va avea loc prezentarea finală a proiectelor a fiecărui grup/echipe în fața colegilor săi. Prezentarea se face în Power Point de către toți membrii echipei. Totodată, echipa prezintă profesorului studiul efectuat pe suport de hârtie.

Coordonarea semestrială:

Revizuirea curriculei la disciplina Drept constituțional are loc periodic în funcție de schimbările din legislație și obligatoriu cu consultarea practicienilor. Spre exemplu, unul din

autorii curriculei actuale la disciplina dată este fostul ex-președinte al Curții Constituționale a Republicii Moldova.

2.2.2 Semestru 2

Model de proiect semestrial interdisciplinar:

Deși proiectul urmează să fie elaborat în cadrul disciplinei drept administrativ, acesta are un **caracter interdisciplinar**, conținând elemente din disciplinele studiate în semestrul I și II din următoarele considerente:

Dreptul administrativ este o disciplină care se află în legături strânse cu dreptul constituțional, ambele făcând parte din dreptul public. Având deja cunoștințe și abilități practice acumulate în cadrul disciplinei drept constituțional, studenții pot dezvolta abilități de sinteză, soluționare a problemelor practice din domeniul dreptului public;

În ultima perioadă apar multe probleme practice cu care se confruntă autoritățile administrației publice, astfel studenții pot veni cu soluții concrete privind modul de aplicare a normelor administrative existente;

Normele administrative se află în permanentă modificare, studenții urmează să vină cu idei proprii de perfecționare a legislației în funcție de modificările ce survin în societate.

Tema pentru semestrul: Administrația publică și reformele administrative.

Obiective și finalități de învățare pentru proiectul semestrial:

1. Obiective de învățare:

- a identifica problemele de drept, specifice dreptului administrativ;
- a clasifica problemele juridice în funcție de instituțiile dreptului administrativ;
- a distinge actele normative naționale, europene / internaționale aplicabile domeniului administrativ;
- a identifica normele de drept administrativ aplicabile la soluționarea unei probleme concrete de drept administrativ

2. Finalități de învățare:

- a interpreta corect norma de drept administrativ aplicabilă;
- a justifica aplicarea unei norme juridice administrative la situația concretă;
- a stabili coraportul dintre norma de drept administrativ națională și cea europeană/internațională;
- a decide asupra diverselor situații practice în baza cunoștințelor acumulate și ținând cont de prevederile legislației administrative;
- -a elabora planuri de acțiune ce pot fi raportate la situațiile concrete din activitatea autorităților administrației publice.

Progresul proiectului:

pe parcursul semestrului – acest proiect se va desfășura pe parcursul unui semestru.

Această disciplină are ca sarcină familiarizarea și formarea deprinderilor studenților facultății de drept cu mecanismele juridice de organizare și funcționare a sistemului administrației publice și a puterii executive în stat.

de la un semestru la altul—obținând cunoștințele teoretice, studenții în același timp sunt instruiți referitor la aplicarea lor practică prin analiza legislației în domeniu și prin sinteza practicii judiciare naționale și internaționale. Concomitent, cursul universitar „Drept administrativ” are drept scop integrarea cunoștințelor teoretice-practice în rezolvarea situațiilor de problemă, a studiilor de caz, în formularea de propuneri privind perfecționarea normelor de drept administrativ.

Volumul de lucru și metodele de predare/învățare în cadrul lucrului asupra proiectului:

Lucrul individual presupune o investigație (în sensul de cercetare) pentru a deprinde studenții să gândească și să acționeze independent. Proiectul va fi apreciat pornind de la coerența planului, a conținutului lucrării, a definirii actualității problematicii de cercetare, a reflecțiilor critice și constructive asupra structurii și gradului de comprehensiune, expunerea logică și capacitatea de a răspunde la întrebările colegilor de grupă și a profesorului.

Metode de evaluare:

Cât privește tipurile de evaluare, sistemul de notare, acestea sunt identice cu informația prezentată pentru semestrul I.

Monitorizare și revizuire:

Dinamica grupului și interacțiunea în cadrul grupului este observată și monitorizată de facilitator pe tot parcursul procesului de învățare. Monitorizarea studiilor este reglementată și sprijină atingerea rezultatelor învățării. Întimpul dezvoltării monitorizării studiilor, sunt luate în considerare rezultatele sondajelor de feedback și analiza activităților de învățare. Periodic sunt distribuite chestionare al așteptărilor studenților.

Coordonarea semestrială:

Rezultatele proiectelor semestriale vor fi discutate în cadrul Departamentului implicat în proiect. Personalul academic al Departamentului participă la identificarea proiectelor, rezultatele investigațiilor din aceste proiecte fiind pe larg integrate corespunzător în conținutul programului de studiu. Tematica acestor proiecte este diversă și se racordează problematicii de interes la etapa actuală, unele fiind de pionierat și cu impact asupra dezvoltării metodelor de predare-învățare în materie.

2.2.3 Semestru 3

Model de proiect semestrial interdisciplinar:

Proiectul din semestrul III urmează să fie elaborat la disciplina Drept instituțional al UE și face legătura cu alte discipline studiate în semestrul anterior și anume Dreptul internațional public.

Proiectul urmează să fie elaborat din următoarele considerente:

- în ultimii ani, Moldova a înregistrat progrese în procesul de cooperare cu Uniunea Europeană. Au fost semnate cu Uniunea Europeană tratate, precum Acordul de Asociere, Acordul privind Spațiul Aerian Comun, Tratatul Comunității Energetice, Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană și statele sale membre, care a fost pus în aplicare provizorie la 1 septembrie 2014.
- implementarea cu succes a obligațiilor contractuale curente și activitățile viitoare necesită cunoștințe profunde în domeniul dreptului UE. Moldova continuă să-și asume obligații, care necesită armonizarea legislației Republicii Moldova cu cerințele legislației UE și implementarea acestora în practică de către instituțiile publice, organele de drept și sistemul judecătoresc.

Tema pentru semestrul: Particularitățile dreptului UE în raport cu dreptul intern și cel internațional

Obiective și finalități de învățare pentru proiectul semestrial:

1. Obiective de învățare:

- a demonstra raportului dintre Dreptul instituțional al UE și Dreptul internațional public
- a identifica particularitățile Dreptului instituțional al UE în comparație cu Dreptul internațional public vizavi de instituțiile implicate;
- a alege metoda cea mai eficientă pentru acumularea datelor și informațiilor referitoare la interpretarea clauzelor tratatelor constitutive în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a UE;
- a interpreta legislația națională prin prisma compatibilității cu angajamentele asumate de RM în contextual implementării Acordului de asociere cu UE.

2. Finalități de învățare:

- a stabili noul cadru juridic al raporturilor RM și UE (Implementarea Acordului de Asociere);
- a elabora proiecte cu relevanța UE în contextul armonizării legislației naționale cu legislația UE;
- a identifica drepturile și obligațiile Republicii Moldova, care rezultă din statutul de stat asociat cu UE, precum și a proceselor de consultare și negociere cu instituțiile UE și a modalităților de maximizare a beneficiilor asocierii cu UE.

Progresul proiectului:

pe parcursul semestrului – acest proiect se va desfășura pe parcursul unui semestru.

Această disciplină are ca sarcină familiarizarea și formarea deprinderilor studenților facultății de drept de a interpreta legislația națională prin prisma compatibilității cu prevederile Acordului de Asociere.

de la un semestru la altul –europenizarea dreptului, științei dreptului, practicii juridice și a culturii juridice trebuie, în mod inevitabil, să se reflecte printr-un impact semnificativ asupra educației juridice.

Volumul de lucru și metodele de predare/învățare în cadrul lucrului asupra proiectului:

Proiectul se va desfășura în timp de un semestru, care durează 15 săptămâni.

Prelegerile permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaționale ale dreptului administrativ, incluse în curricula disciplinei. Seminarele valorifică metodele activ-participative, în vederea sporirii potențialului intelectual al studenților prin angajarea unui efort personal pe parcursul instruirii și pregătirii lor pentru o activitate profesională activă și responsabilă.

Principalele metode folosite în cadrul disciplinei drept instituțional al UE sunt: învățământul bazat pe probleme, proiecte de cercetare cauzal-comparativă, dezbaterile, studiul de caz.

Metode de evaluare:

La finele semestrului, care durează 15 săptămâni, are loc sesiunea de examinare. Pentru a fi admis la fiecare examen în parte studentul trebuie să dea dovadă că este pregătit pentru acest examen. Acest lucru se efectuează prin:

- două testări, care au loc pe parcursul semestrului. Studentul este admis la examen dacă are la ambele teste nota de promovare (mai mare sau egal cu 5);
- prin obținerea notei de trecere la reușita curentă, adică este apreciat activismul de care a dat dovadă studentul la disciplina în cauză pe parcursul semestrului și gradul de pregătire pentru fiecare seminar;
- prin obținerea notei de promovare la lucrul individual. Evaluarea lucrului individual (proiect) va fi efectuată de evaluatorul intern (profesorul-titular de curs) și, după caz, evaluatorul extern (potențialul angajator). În cazul în care proiectul va fi realizat în grup, fiecare membru al echipei de studenți va fi evaluat individual, în funcție de efortul depus la elaborarea proiectului.

Studentul, pentru a fi admis la examen, trebuie să aibă note de promovare la fiecare componentă enumerată mai sus.

Nota finală la disciplină însumează rezultatul *evaluării semestriale* (activitatea în cadrul lecțiilor teoretice, lecțiilor practice, rezultatul lucrului individual) și a *notei obținute la examen*. Rezultatul evaluării semestriale constituie 60 % din nota finală, iar nota de la examen - 40%.

Monitorizare și revizuire:

Un rol important în **monitorizarea** activității de lucru asupra proiectului îl au potențialii angajatori. În special departamentul Drept Internațional și European are relații strânse de colaborare cu Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene. Astfel, pe parcursul ultimilor ani studenții anul II au participat la conferințele naționale și internaționale, în cadrul cărora au prezentat rezultatele cercetărilor efectuate în realizarea proiectelor în grup.

Coordonarea semestrială:

Revizuirea curriculei la disciplina Drept Instituțional al UE are loc periodic în funcție de schimbările din legislație și obligatoriu cu consultarea practicienilor. Spre exemplu, unul din autorii curriculei actuale la disciplina dată este Șefa Departamentului armonizării legislației naționale cu standardele UE din cadrul Ministerului Justiției.

2.2.4 Semestru 4

Model de proiect semestrial interdisciplinar:

Proiectul din semestrul 4 urmează să fie elaborat la discipline de Drept Civil/ Drept procesual civil sau Drept Penal/Drept procesual penal (face parte din componenta de specialitate) din următoarele considerente:

- justițiabilii își formează viziunea asupra activității instanțelor de judecată și în privința calității actului de justiție având în vedere contactul direct cu sistemul judecătoresc, cu modalitatea de înfăptuire a justiției și reieșind din eficiența executării dispozițiilor judecătorești. Funcțiile proceselor civil/penal coincid cu cele ale justiției: apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime, restabilirea ordinii juridice încălcate și garantarea proceselor democratice.
- tema probele și probațiunea judiciară civilă/penală are o importanță practică. Aplicarea presupune capacitatea de a interpreta corect și sistemic legislația procesuală în vigoare, capacitatea de a depista carențe și contradicții legislative și abilitatea de a propune soluții de perfecționare a legislației în vigoare.

Tema pentru semestrul: Probele și probațiunea judiciară civilă /penală (pe categorii infracțiuni)

Obiective și finalități de învățare pentru proiectul semestrial:

1. Obiective de învățare:

- să determine esența și să identifice etapele probațiunii judiciare;
- să clasifice faptele probatorii;
- să determine obiectul probațiunii în pricinile civile concrete;
- să compare esența faptelor notorii și a faptelor prejudicial stabilite.
- să evalueze rolul instanței de judecată în reclamarea probelor necesare pentru a dovedi faptele esențiale ale pricinii;

2. Finalități de învățare:

- să clasifice probele după diverse criterii;
- să specifice admisibilitatea și relevanța probelor;
- să aplice în cazuri concrete regulile comune de apreciere a probelor;
- să formuleze temeiurile pentru asigurarea probelor;
- să determine procedura asigurării probelor până la pornirea procesului și după intentarea lui;
- să soluționeze situațiile de caz relevante unităților de conținut.

Progresul proiectului:

pe parcursul semestrului –

Acestea disciplini familiarizează și formează deprinderilor studenților facultății de drept pentru a relata informații conform unităților de conținut, însă ținând cont de acestea, studenții sunt mobilizați să aplice cunoștințele teoretice pentru a soluționa anumite sarcini: la început strict teoretice, ulterior din ce în ce mai practice.

de la un semestru la altul – experiența utilizării acestei metode de predare denotă că la început studenții nu estimează corect dificultatea realizării unei sarcini din domeniul dreptului procesual civil/penal cu ajutorul surselor, ulterior necesitatea dezvoltării abilităților de jurist profesionist devine motivația principală în perpetuarea perfecționării profesionale. Principala abilitate pe care o deprind studenții urmare a acestor strategii de instruire este cea de a motiva, argumenta soluția identificată.

Volumul de lucru și metodele de predare/învățare în cadrul lucrului asupra proiectului:

Acest proiect se va desfășura pe parcursul unui semestru, poartă un caracter interdisciplinar, conținând elemente din disciplinele studiate în semestrul I, II și III.

Metode de evaluare:

Evaluarea rezultatelor învățării se face cu note de la „10” la „1”. În semestru se organizează două sesiuni de evaluare curentă, repartizate proporțional pe parcursul semestrului, care totalizează situația intermediară a reușitei fiecărui student. Lucrul individual și prestația fiecărui student în auditoriu, precum și rezultatele evaluărilor curente se înscriu în registrul grupei academice și se iau în considerație la evaluările finale semestriale având o pondere medie de 60 la sută din nota finală. Examenul la drept procesual civil/penal, partea generală este verbal și se bazează pe teste elaborate pe 3 niveluri: cunoaștere, aplicare, integrare.

Monitorizare și revizuire: Coordonarea semestrială:

Elaborarea proiectului va solicita de la studenți o cunoaștere profundă a legislației Republicii Moldova în domeniul dreptului civil/penal și procesului civil/penal, etapele Procesul de probațiune judiciară și noțiunea de probă judiciară, Pertinența probelor și admisibilitatea mijloacelor de probă, Asigurarea probelor. Temeiurile pentru asigurarea probelor. Asigurarea probelor până la pornirea procesului și după intentarea procesului. Proiectul poate fi elaborat

in colaborare cu un judecător din cadrul instanței de judecată, procuror sau avocat ce av permite implementarea cunoștințelor teoretice in practica.

2.2.5 Semestru 5

Model de proiect semestrial interdisciplinar:

Dreptul internațional al mediului se prezintă astăzi mai actual ca niciodată, dat fiind provocările cu care se confruntă omenirea or, în condițiile globalizării care se efectuează cu pași rapizi, creșterea permanentă a necesității de producere și a utilizării resurselor naturale, prejudiciile aduse mediului nu se lasă mult timp așteptat

Deși proiectul urmează să fie elaborat în cadrul disciplinei Dreptul internațional al mediului, acesta are un **caracter interdisciplinar**, conținând elemente din disciplinele studiate în semestrele anterioare. Obiectivele conservării, protecției și ameliorării stării mediului sunt urmărite de diferite straturi de reglementări (naționale, comunitare, internaționale), mai mult sau mai puțin corelate și compatibilizate, în încercarea de realizare a unei abordări integrate din toate unghiurile, inclusiv juridic.

Tema pentru semestrul: Impactul armonizării legislației naționale de mediu cu standardele internaționale și UE privind probleme de mediu.

Obiective și finalități de învățare pentru proiectul semestrial:

Obiective de învățare:

- să caracterizeze la general politicile de mediu în cadrul dreptului internațional și dreptului european al mediului.
- să delimiteze raporturile juridice din diverse domenii a dreptului internațional și european al mediului cum ar fi din domeniul protecției al apelor, al fondului forestier, protecției solurilor etc;
- să aplice normele juridice ce reglementează relațiile dintre persoane cu privire la protecția naturii și folosirea rațională a resurselor naturale;
- să interpreteze normele juridice a dreptului internațional și european al mediului: logic, extensiv, restrictiv etc.;

Finalități de învățare:

- să identifice problemele actuale în domeniul aplicării normelor juridice ecologice,
- să determine situațiile în care legislația ecologică este imperfectă;
- să realizeze propuneri referitoare la compatibilitatea legislației naționale cu prevederile normelor internaționale și legislației Uniunii Europene ;
- să elaboreze proiecte de cercetare științifică în domeniul dreptului internațional și european al mediului;

- să elaboreze proiecte de *lege ferenda*.

Progresul proiectului:

pe parcursul semestrului – cunoștințele și abilitățile obținute în cadrul disciplinelor Drept Public, Drept mediului și Drept Internațional Public, Drept Instituțional al UE vor ajuta studenții să capete abilități practice în apropiere strategică la nivel național în domeniul mediului, stadarilor europene și internaționale, patru domenii prioritare de acțiune: prevenirea schimbărilor climatice; protejarea naturii și a biodiversității; tratarea problemelor legate de mediu și sănătate; gestionarea resurselor naturale și a deșeurilor.

Studenții vor fi ghidați de doi profesori pe parcursul lucrului asupra proiectului (un profesor de la Departamentul Drept Public și un profesor de la Departamentul Drept Internațional și European).

de la un semestru la altul – acest proiect are scopul de a dezvolta cunoștințele și abilitățile studenților privind discutarea și dezbateră din perspectivă juridică diferite puncte de vedere și articularea lor în scopul de a propune soluții rezonabile. În acest sens, el este o continuare a proiectelor din semestrele anterioare. În cadrul acestui proiect studenții vor învăța abilitățile de comunicare și conlucrare în echipă care sunt atât de necesare pentru profesia de jurist, fiind în permanență comunicare și conlucrare cu alte profesii/colégi.

Volumul de lucru și metodele de predare/învățare în cadrul lucrului asupra proiectului:

Acest proiect se va desfășura pe parcursul unui semestru. Formele de organizare a instruirii sunt: *activitățile frontale* (curs, seminar), *activitățile de grup* (consultațiile, exercițiile independente, vizita în grupuri mici, cercul de interese, întâlniri cu specialiști, concursuri și dezbateri, sesiuni de comunicări și referate), *activitatea individuală* (studiul individual, efectuarea temelor pentru acasă, studiul în biblioteci, lectura suplimentară și de completare, întocmirea de proiecte, referate, scheme, alte lucrări scrise, comunicări științifice, alte proiecte practice).

Principalele metode de învățământ aplicate sunt: expunerea didactică; conversația didactică (euristică, catehetică, în actualitate); demonstrația (combinată, cu mijloace tehnice); problematizarea; studiul de caz; metodele de simulare; învățarea prin descoperire.

Metode de evaluare:

Evaluarea curentă contribuie la determinarea notei finale pe semestru prin cumularea notelor la orele de seminar, la testări și la lucrări individuale. Pe parcursul semestrului se organizează două sesiuni de atestare, repartizate proporțional. Nota semestrială a studentului la o disciplină reprezintă media aritmetică ponderată a notei de la evaluarea curentă, a notei de la lucrul individual și a notei de la atestări, și se ia în considerare la evaluările finale semestriale, reprezentând 60% din nota finală la unitatea de curs. Evaluarea finală se efectuează la sfârșitul fiecărui semestru prin intermediul examenului scris.

Monitorizare și revizuire:

Procesul de monitorizare este asigurat de către șeful de Departament, reprezentanții decanatului, Comisia de Asigurare a Calității a facultății. Rezultatele monitorizării sunt analizate periodic, la nivel de Departament și Facultate, în vederea îmbunătățirii procesului de predare-învățare-evaluare. În urma analizei calitative și cantitative a rezultatelor finale se propun măsuri de îmbunătățire.

Coordonarea semestrială:

Conceptul proiectului va fi consultat, cât și evaluarea proiectului va fi coordonat cu Secretarul de Stat al Ministerului Mediului și cu colaboratorul Departamentului Drept Internațional și European, Directorul Centrului de Armonizare a Legislației din cadrul Ministerului Justiției.

2.2.6 Semestru 6

Model de proiect semestrial interdisciplinar:

Întru realizarea proiectului, se vor utiliza cunoștințele acumulate de către studenți în cadrul cursurilor: teoria generală a dreptului, drept constituțional al Republicii Moldova, dreptul muncii, dreptul financiar și fiscal, drept administrativ, drept contravențional, dreptul familiei și dreptul civil.

Studenții vor face analiza interdisciplinară a subiectului în lumina prevederilor legislației în vigoare, practicii judiciare, opiniilor doctrinare, practicilor și prevederilor internaționale. Proiectul interdisciplinar are drept obiectiv principal pregătirea viitorul juriști în obținerea abilitățile practice de analiză critică, scriere a unor moțiuni, note, cereri de chemare în judecată, oformarea clauzelor contractuale, opinii juridice s.a.

Tema pentru semestrul: Impactul modificărilor legislative asupra exercitări dreptului la muncă

Obiective și finalități de învățare pentru proiectul semestrial:

Obiective de învățare:

- aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice domeniului administrației publice;
- calificarea corectă a situațiilor conform legislației naționale;
- cunoașterea organizării și funcționării organelor de asigurări sociale;
- interpretarea, corelarea și compararea institutiilor din dreptul protecției sociale național, dreptul social european și dreptul protecției (securității) sociale a altor state.

Finalități de învățare:

- analizarea politicilor în domeniul protecției sociale și conturarea propunerilor de îmbunătățire a acestora;

- soluționarea diferitor spețe în domeniul protecției sociale, prin aplicarea metodei studiului de caz și argumentarea răspunsului;
- realizarea analizei comparative a politicilor naționale în domeniul protecției sociale cu politicile sociale ale altor state.

Progresul proiectului:

pe parcursul semestrului – cunoștințele și abilitățile obținute în cadrul desfășurării proiectului vor ajuta studenții să capete abilități practice în cadrul procedurilor de apărare a drepturilor în raporturile juridice de protecție socială. Proiectul se va referi atât la analiza opiniilor doctrinare, precum și la tendințele practicii judiciare în acest domeniu. Studenții vor fi ghidați de doi profesori pe parcursul lucrului asupra proiectului (un profesor de la Departamentul Drept Privat și un profesor de la Departamentul Drept Public).

de la un semestru la altul – acest proiect are scopul de a dezvolta cunoștințele și abilitățile studenților privind scrierea și argumentarea juridică. În acest sens, el este o continuare a proiectelor din semestrele anterioare. În cadrul acestui proiect studenții vor învăța abilitățile de comunicare și conlucrare în echipă care sunt atât de necesare pentru profesia de jurist, fiind în permanență comunicare și conlucrare cu alte profesii/colegi.

Volumul de lucru și metodele de predare/învățare în cadrul lucrului asupra proiectului:

Proiectul se va desfășura pe parcursul unui semestru. Luind în considerare faptul că studenții și profesorii au fost instruiți în domeniul PBL, vor aplica metodele de realizare a lucrului individual în semestrele anterioare, în cadrul acestui semestru ne vom axa pe ghidarea și consultarea grupurilor (formate din câte 3-4 studenți) și conlucrarea permanent pe parcursul semestrului (inclusiv prin e-mail) cu privire la realizarea proiectului și necesitățile grupului. Profesorii vor supraveghea grupurile de lucru interdisciplinare în vederea realizării proiectului și facilitarea atingerii obiectivelor propuse în fața studenților. Grupurile de studenți vor lucra după un plan de acțiuni bine determinat și supravegheat de către profesorii facilitatori. Studenții vor prezenta lucru efectuat în cadrul prezentării finale care poate fi realizată prin intermediul unui proces simulat, sau prezentarea power-point, sau negocieri.

Metode de evaluare:

Evaluarea proiectului va avea loc prin: (1) evaluarea prezentării grupurilor în cadrul unui proces simulat și (2) evaluarea modului de prezentare a raportului de către fiecare grup. Fiecare student va fi apreciat individual în baza acestor două forme de evaluare.

Monitorizare și revizuire:

La sfârșitul semestrului, profesorii împreună cu studenții vor discuta despre rezultatele proiectelor de cercetare, avantajele și dezavantajele realizării unor proiecte de grup, precum și modul de promovare și prezentare a rezultatelor fiecărui proiect de cercetare în cadrul unor evenimente juridice studențești. Aceste discuții vor fi facilitate de către profesorii de la Departamentul Drept Privat și Drept Public.

Coordonarea semestrială:

Rezultatele proiectelor semestriale vor fi discutate în cadrul fiecărui Departament implicat în proiect. În urma acestor discuții se va decide dacă tema proiectului pentru următorul an de studiu se păstrează sau se schimbă, dacă proiectele de grup sunt eficiente în dezvoltarea abilităților de scriere juridică și dacă modelul proiectelor poate fi transpus la scrierea tezelor de licență/master.

2.2.7 Semestru 7

Model de proiect semestrial interdisciplinar:

Proiectul propune studenților un studiu amplu nu doar a prevederilor doctrinare, ci accentul în mare măsură se va pune pe analiza practicii statelor, a organismelor internaționale și a instanțelor judiciare internaționale în domeniul drepturilor omului.

Sunt incluse următoarele cursuri: dreptul material și procedural al CEDO; Uniunea Europeană și drepturile omului; dreptul internațional și drepturile omului; dreptul internațional umanitar; metode alternative de soluționare a litigiilor; protecția intereselor a consumatorilor.

Proiectul va oferi studenților oportunitatea de a obține experiență în promovarea și protecția drepturilor omului, în cadrul instituționale naționale, cât și celor internaționale interesate în oferirea locurilor pentru stagii.

Tema pentru semestrul: Mecanisme naționale, regionale și internaționale de protecție a drepturilor omului

Obiective și finalități de învățare pentru proiectul semestrial:

Obiective de învățare:

- capacitatea de a aplica criteriile de cercetare științifică, în cadrul activității de elaborare și apreciere a legislației compatibile cu Convenția europeană a drepturilor omului;
- capacitatea de a aplica eficient cunoștințele în domeniul drepturilor omului și hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în ordinea juridică internă;
- capacitatea de a discuta și dezbate din perspectiva drepturilor omului diferite puncte de vedere și articularea lor în scopul de a propune soluții rezonabile.

Finalități de învățare:

- capacitatea de a se confrunța cu situații noi și de a contribui la crearea de soluții legale în cazuri de problemă;
- capacitatea de a elabora proiecte de activitate profesională în domeniul drepturilor omului și drepturilor copilului;

- capacitatea de a lua decizii orientate spre perfecționarea sistemului de drept național susceptibil să faciliteze menținerea ordinii publice internaționale prin elaborarea reglementărilor de prevenire a încălcărilor drepturilor omului.

Progresul proiectului:

pe parcursul semestrului – proiectul va cuprinde un spectru larg de subiecte, incluzând aspecte teoretice cu privire la evoluția drepturilor omului ca și concept și rolul acestora într-o societate democratică, aspecte practice ce țin de implementarea unui șir de drepturi specifice, precum și subiecte actuale ce țin de promovarea și protecția drepturilor omului.

de la un semestru la altul – proiectul va oferi studenților oportunitatea de a obține experiență în promovarea și protecția drepturilor omului, în cadrul instituționale naționale, cât și celor internaționale interesate în oferirea locurilor pentru stagii.

Volumul de lucru și metodele de predare/învățare în cadrul lucrului asupra proiectului:

Formele de organizare a instruirii sunt: *activitățile frontale* (curs, seminar), *activitățile de grup* (consultațiile, exercițiile independente, vizita în grupuri mici, cercul de interese, întâlniri cu specialiști, concursuri și dezbateri, sesiuni de comunicări și referate), *activitatea individuală* (studiul individual, efectuarea temelor pentru acasă, studiul în biblioteci, lectura suplimentară și de completare, întocmirea de proiecte practice).

Principalele metode de învățământ aplicate sunt: expunerea didactică; conversația didactică (euristică, catehetică, în actualitate); demonstrația (combinată, cu mijloace tehnice); problematizarea; studiul de caz; metodele de simulare; învățarea prin descoperire.

Metode de evaluare:

În timpul evaluării, sunt luate în considerare rezultatele sondajelor de feedback și analiza activităților de învățare. Periodic sunt distribuite chestionare al așteptărilor studenților. În funcție de răspunsuri vor fi identificate așteptările, ponderea lucrului individual, volumul de sarcini, etc.

Planul de învățământ prevede *tipurile și modalitățile de evaluare a finalităților de studii*, inclusiv: *evaluare curentă*: testare, proiectul (în grup); *evaluare finală*: examinare combinată verbal și în scris, eseu, prezentarea proiectului de cercetare.

Rezultatele academice ale studenților se evaluează: pe parcursul semestrului; la sfârșitul semestrului.

Evaluările finală se vor realiza prin examene cu note. Obținerea notei promovabile la curs presupune alocarea creditelor preconizate pentru aceasta.

Proiectele reprezintă rezultatul cumulativ al activităților de la câteva cursuri, este un produs interdisciplinar și nu poate fi atribuit unei unități de curs, evaluată cu notă și estimată cu un număr determinat de credite, în funcție de efortul necesar pentru realizare, la decizia departamentului.

Monitorizare și revizuire:

Dinamica grupului și interacțiunea în cadrul grupului este observată și monitorizată de facilitator pe tot parcursul procesului de învățare. La fiecare etapă de monitorizare proiectului, profesorul supraveghează nu numai gradul realizării proiectului dar și aspecte metodologice (rolurile repartizate în grup, identificarea unor probleme de comunicare, etc.)

Rezultatele consultării partenerilor sunt utilizate în scopul: ameliorării procesului de instruire; perfecționării curriculei academice; selectării cadrelor didactice; perfecționării metodelor de predare; perfecționării suportului curricular.

Coordonarea semestrială:

În contextul studiului și analizei drepturilor și obligațiilor Republicii Moldova efectuate în cadrul proiectului, care rezulta din statutul de stat asociat cu UE, precum și a proceselor de colaborare și negociere cu instituțiile internaționale și a modalităților de maximizare a beneficiilor asocierii cu UE, studenții vor formula denumirea și conceptul proiectului. Luând în considerație cunoștințele acumulate pe parcursul studierii disciplinelor, la elaborarea proiectului studenții vor analiza problema în complex, nu numai prin prizma obligațiilor conform Acordului de Asociere, dar și a obligațiilor ce rezultă din convențiile internaționale la care RM este parte.

3. Foia de parcurs 2019-2022

3.1 Introducere

În scopul asigurării sustenabilității implementării modelului PBL apare necesitatea de a întreprinde anumite măsuri pentru viitor cu privire la modalitățile de aplicare eficientă a PBL. Această foaie de parcurs este elaborată având la bază modul de desfășurare a proiectului pilot la Facultatea de Drept. Totodată, trebuie să luăm în considerație și faptul că metoda PBL la facultățile de drept nu poate fi redusă la elaborarea unui proiect de grup, datorită specificului specialității. Cel mai des întâlnite metode PBL folosite la diferite facultăți sunt simularea unor procese de judecată, rezolvarea unor probleme (spețe) care ilustrează cazuri (situații) concrete sau analiza unui caz practic concret. Din acest motiv, proiectul de grup poate fi încadrat în curriculum universitar ca formă a lucrului individual. În acest sens, urmează a evalua volumul de lucru individual pe care îl are un student per semestru pentru a putea echilibra lucrul la proiect cu lucrul individual din cadrul altor discipline.

3.2 Perioada 1

Pentru asigurare și menținere a calității procesului de studiu, este necesar un sistem bine pus la punct cu metodologia corespunzătoare. Principiile PBL fac parte, în acest sens, din sistemul de asigurare a calității în cadrul universității. Pentru a perfecționa metodologia este oportun crearea unui mecanism de evaluare a calității și eficienței programelor de studiu (inclusiv prin colectarea de feedback de la studenți).

Considerăm oportun pentru perfecționarea permanentă a strategiei de învățare și predare a modelului PBL în urma evaluării rezultatelor proiectului pilot implementat la Facultatea de Drept de a elabora un nou plan de studii ținând cont de reducerea numărului de discipline și modul de integrare a lucrului individual (inclusiv al proiectelor) la fiecare disciplină.

La fel este strict necesar de a dezvolta un dialog inter-profesional continuu între Facultatea de Drept și potențialii angajatori, inclusiv prin implicarea acestora la elaborarea și evaluarea programelor de studiu. Implementarea PBL presupune integrarea în curriculum a abilităților transferabile identificate cu ajutorul angajatorilor, precum și elaborarea unor probleme bazate pe experiențele din practica potențialilor angajatori.

3.3 Perioada 2

La elaborarea programelor de studiu este important de a pune accentul pe competențe, abilitățile practice de care va avea nevoie studentul în activitatea sa ulterioară. Astfel, cursurile nu sunt orientate spre familiarizarea studenților doar cu teoria existentă, dar conțin elemente care sunt focusate pe învățarea unor abilități necesare pentru activitatea profesională. Astfel, considerăm necesar de a introduce în nou plan de studii curs special în domeniul scrierii și cercetării juridice (*legal writing and research*), care la moment lipsește din curriculum

universitar. Acest curs ar ajuta studenții să-și dezvolte abilități de scriere și argumentare, cercetare și analiză critică și facilita lucrul asupra proiectelor de grup. Instruirea unui grup de profesori cu privire la elaborarea și predarea disciplinei de *Scriere și Cercetare Juridică*.

Schimbarea atitudinii cadrelor didactice față de procesul educațional cu aplicarea PBL, va favoriza instruirea profesorilor cu privire la modul de realizare și evaluare a lucrului individual (inclusiv prin intermediul PBL), și importanța acestuia pentru procesul de studiu.

Pentru a perfecționa strategia de învățare și predare a modelului PBL considerăm necesar crearea unui grup de lucru în cadrul facultății care să analizeze modul de integrare a modelului PBL în disciplinele predate la Facultatea de Drept

3.4 Perioada 3

Informarea și instruirea profesorilor cu privire la modul de realizare a cercetărilor în domeniul predării și învățării (în cadrul Facultății de Drept). Pe termen lung aceste cercetări pot contribui la îmbunătățirea calității procesului de studiu.

Un rol important revine ridicării ponderii de credite ECTS acordate realizării proiectelor pe an la specialitate (de la 10-15 credite pe semestru). Considerăm, ca în noul plan de studii structura semestrului de studii să fie orientată spre tema proiectului. Numărul de discipline teoretice să fie redus, să fie planificate în formă de module și orientate în mare măsură spre tema proiectului. Orele teoretice nu trebuie să se suprapună cu orele planificate pentru realizarea proiectului, acesta urmînd a fi cu caracter interdisciplinar.

4. Planul de acțiuni

4.1 Introducere

Planul de acțiuni a fost elaborat în baza experienței acumulate în cadrul proiectului pilot la Facultatea de drept. Proiectul a fost implementat parțial la facultate în vederea identificării lacunelor precum și stabilirii strategiilor pentru anii următori. În cadrul planului de acțiuni care a fost elaborat în baza foii de parcurs au fost dezvăluite activitățile, subactivitățile, persoanele implicate responsabile, termenii de implementare și grupul țintă. Au fost date propuneri și recomandări care trebuie luate în considerare la implementarea ulterioară a proiectului. Nu au fost lăsate în umbră barierele care vor restricționa implementarea cu succes. Au fost analizate resursele per activitate.

4.2 Activități și Resurse

În cadrul planului de acțiuni au fost enumerate acțiunile necesare pentru implementarea strategiei pe termen lung 2019-2022. În ultima perioadă este necesară o trecere de la învățământul centrat pe profesor la învățământul bazat pe student. Trebuie să dezvoltăm studentului spiritual de profesionist care este independent, competent de a soluționa probleme de sine stătător. Implementarea unor cursuri noi care vor contribui la dezvoltarea capacităților analitice de analiză critică și dezvoltarea abilităților critice pentru a facilita lucrul asupra proiectelor de grup.

Totodată s-a pus accent pe resursele necesare pentru implementarea activităților precum resursele cele cu referire la baza tehnico-materială, elaborarea materialelor necesare pentru organizarea instruirilor, resursele financiare pentru fiecare etapă.

4.2.1 Perioada 1

Introducerea modelului PBL la Facultatea de Drept prin incorporarea metodei de predare problematizate în nou plan de studii ținând cont de obiectivele de pregătire profesională, cu reducerea numărului de discipline și eliminarea celor de educație generală, pentru că studenții de la Facultatea de drept să studieze exact ceea ce le este necesar în activitatea practică, reieșind din specificul jurisprudenței naționale va fi realizată pe etape. Pentru a eficientiza acest proces, astfel după cum urmează:

Pe termen scurt:

- Elaborarea unui Ghid metodic foarte detaliat privind implementarea PBL,
- În curricula disciplinelor cu aplicarea PBL este necesar să fie inclusă metodologia cu descrierea clară și detaliată a etapelor de soluționare a problemei în grup (2-5): planificarea, care se desfășoară în următoarele faze: selectarea membrilor grupului și distribuirea sarcinilor: monitorizarea activității în grup, realizată în

următoarele faze: coordonarea contribuțiilor individuale; discuții, dezbateri și negocieri; pregătirea raportului: evaluarea, realizată în două faze: evaluarea de la egal la egal și îndeplinirea sarcinilor,

- Elaborarea curriculei și suportului de curs la disciplina *Scrisoare și Cercetare Juridică*,
- Asigurarea utilizării pe larg a tehnologiilor informaționale pentru eficientizarea învățării tradiționale combinate cu un grad înalt de aplicare a metodei de PBL,
- Utilizarea pe larg a platformei Moodle, a rețelelor de socializare și a Skype-ului în special în organizarea lucrului în grup, oferirea sălilor de studiu în grup la alegerea studenților, conexiune WiFi gratis în cadrul instituției, accesul în biblioteca universității 24/24,

4.2.2 Perioada 2

Pe termen mediu:

- Introducerea strategiei PBL la alte facultăți în cadrul universității, precum și la programele de master.
- Toate departamentele urmează să dezvolte și să promoveze politicile colectării feedbackului de la studenți în procesul de evaluare. Politicile departamentului în vederea feedbackului evaluării trebuie să fie bazat pe raționalmente pedagogice relevante pentru disciplina dată și trebuie să fie aprobate la comisia calității,
- Semnarea acordurilor de colaborare între Facultatea de drept și asociațiile profesionale cu prevederi clare privind avizarea programului de studii și participarea în cadrul evaluării externe a lucrului în grup, cât și la formularea problemelor prevăzute spre cercetare în cadrul proiectelor,
- Elaborarea standardelor de evaluare și indicatori de performanță în aplicarea PBL, criteriile de evaluare.

4.2.3 Perioada 3

Pe termen lung:

- Elaborarea și acreditarea programului de studiu în Drept cu aplicare metodei PBL.
- Producerea materialelor informative (Pliante informaționale, publicații periodice, spoturi audio, video) a noului Plan de studii,
- Facilitarea colaborării cu universitățile străine în vederea împărtășirii experienței de elaborarea a cursului și de implementare al acestuia,
- Crearea unui concurs de burse la nivel național și instituțional pentru profesorii care aplică PBL,

- Inițierea modificării unor acte normative (De ex.: Plan-cadru pentru programele de studiu),
- Implementarea unei solutii informatice pentru a evalua feedbackul de la studenti pe baza unui ranking score.

5. Recomandări de strategie la nivel universitar

5.1 Introducere

Modelul PBL contribuie la sporirea interactivității conținuturilor disciplinelor, precum și la ridicarea responsabilității studenților față de formarea profesională. De asemenea, includerea modelului PBL în curriculele disciplinelor contribuie la formarea la studenți a abilităților de analiză critică și sintetizare a informațiilor, gândirea abstractă, evaluarea argumentelor concurente și de luare a deciziilor motivate în rezolvarea problemelor. Toate aceste abilități sunt esențiale pentru domeniul dreptului.

5.2 Recomandări: la nivelul programului de studiu

La elaborarea programului de studiu este important de a pune accentul pe competențe, abilitățile practice de care va avea nevoie studentul în activitatea sa ulterioară. Pentru realizarea propunerilor susmenționate este necesară modificarea unor acte normative (De ex.: Plan-cadru pentru programele de studiu),

Punctele importante pentru implementarea programului la specialitatea „Drept” sunt:

- orientarea spre aprofundarea interdisciplinară;
- reflectarea necesităților actuale ale profesionalizării;
- punerea accentului pe formarea abilităților de soluționare a problemelor practice;
- introducerea disciplinei de *Scriere și Cercetare Juridică*.

5.3 Recomandări: la nivel de departament și facultate

Propunem ca în cadrul Facultății de Drept să fie instituită o subdiviziune cu responsabilități de cercetare, dezvoltare și promovarea modelului a PBL.

Propunem, ca în cadrul fiecărui departament de la Facultatea de Drept să fie creat grupul de cercetare pentru dezvoltarea și îmbunătățirea predării bazate pe PBL, care va investiga specificul procesului de aplicare PBL, reeșind din particularitățile disciplinelor.

Asigurarea la nivel departamental a procesului de monitorizare anuală și analiză periodică privind aplicare PBL în procesul de învățământ.

Toate departamentele urmează să dezvolte și să promoveze politicile colectării feedbackului de la studenți în procesul de evaluare. Politicile departamentului în vederea feedbackului evaluării trebuie să fie bazat pe raționalmente pedagogice relevante pentru disciplina dată și trebuie să fie aprobate la comisia calității.

5.4 Recomandări: La nivelul cadrelor didactice

Propunem la nivel de facultate să fie organizate întâlniri în cadrul cărora sunt vor fi diseminate exemple de bună practică și performanțe obținute în predarea și învățarea axată pe PBL. Aceste informații să fie distribuite prin Moodle pentru utilizatorii interni și să fie făcute publice pe site-ul universității la nivel de facultate.

Asigurarea instruirii periodice a profesorilor privind aplicarea metodei PBL.

5.5 Recomandări: La nivel de student

Propunem asigurarea implicării active a studenților în procesul de acumulare a cunoștințelor și dezvoltarea unor noi abilități de comunicare, lucru în grup etc. ca răspuns la noile cunoștințe și tehnici moderne care solicită rezolvarea problemelor;

Colectarea feedback-ului din partea studenților și a absolvenților privind calitatea programului de studiu;

Crearea unui centru de asistență metodologică a studenților.

5.6 Recomandări: La nivel de formarea pedagogică în PBL:

În curricula disciplinelor cu aplicarea PBL este necesar să fie inclusă metodologia cu descrierea clară și detaliată a etapelor de soluționare a problemei în grup.

Revizuirea politicii de cadre didactice și a modului de salarizare a acestora.

Crearea unui concurs de burse la nivel național și instituțional pentru profesorii care aplică PBL.

5.7 Recomandări: La nivel de societate

Implementarea PBL presupune integrarea în curriculum a abilităților transferabile identificate cu ajutorul angajatorilor, precum și elaborarea unor probleme bazate pe experiențele din practica potențialilor angajatori. Propunem crearea asociațiilor profesionale universitare cu scopul de a implica practicienii, potențialii angajatori și chiar studenți sau absolvenți. În consultările la formularea unor probleme complexe și reale, dar și interesante pentru procesul de învățare al studenților.

Propunem pentru Facultatea de drept, implicarea practicienilor la evaluarea lucrului în grup în calitate de evaluator extern.

5.8 Recomandări: la nivel de administrație și management

Modificarea actelor normative interne pentru asigurarea implementării eficiente strategiei PBL (ex. Regulamentul Instituțional privind evaluarea randamentului academic, 2014)

Instruirea personalului în domeniul TI și dotarea spațiilor de studii cu echipament

Propunem asigurarea monitorizării angajării absolvenților. Foștii absolvenți să fie invitați să colaboreze cu universitatea și să accepte proiectele în compania în care sunt

angajați. Ei pot fi invitați în calitate de examinatori exteriori, ca profesori prin cumul sau ca profesor invitat pentru a oferi consultanță. Această experiență, va asigura incorporarea inovațiilor în procesul de învățare și internaționalizarea.

Aplicarea PBL presupune majorarea ponderii a sarcini didactice, este necesară retribuirea muncii prin majorarea numărului de ore consacrate ghidării lucrului în grup și evaluării studenților, astfel încât profesorul să acorde suficientă atenție ghidării lucrului în grup, întâlnirilor cu respectivul grup și evaluării adecvate.

6. Referințe

I. Studii, monografii, articole

1. The Power of Problem-Based Learning: A Practical “How to” for Teaching Undergraduate Courses in any Discipline/edited by Barbara J.Duch, Susan E. Groh and Deborah E. Allen.
2. Psychology for Psychologists: A Problem Based Approach to Undergraduate Psychology Teaching/ edited by Alexia Papageorgiou, Peter McCrorie, Stelios Georgiades and Maria Perdikogianni
3. Problem- based Learning Online/ edited by Maggi Savin-Baden and Kay Wilkie
4. New Approaches to Problem-Based Learning: Revitalising Your Practice in Higher Education/ edited by Terry Barrett and Sarah Moore
5. Problem-Based Learning: Case Studies, Experience and Practice/ edited by Peter Schwartz, Stewart Mennin and Graham Webb
6. Teaching for Quality Learning at University: What the Student Does, 4th edition/ edited by John Biggs and Catherine Tang
7. Marie Jull Sorensen. Teaching consumer Law based on PBL principles within a workshop frame.
8. M.A.Malîșeva, Современные технологии обучения и их роль в образовательном процессе, Учебно – методическое пособие, Санкт-Петербург, 2011, p.12.
9. Nina Socoliuc, Victoria Cojocar, Formarea competențelor pedagogice pentru cadrele didactice din învățământul universitar., Chișinău.:Cartea Moldovei, 2007 (Tipogr.”Reclama”)-160 p.
10. Introduction to the Special Issue: Problem-Based Learning as Social Inquiry—PBL and Management Education, Gary Coombs and Max Elden, *Journal of Management Education* 2004; 28.

II. Acte normative ale Republicii Moldova

11. Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014; <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=355156>
12. Hotărârea Guvernului Nr. 616 din 18.05.2016 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă și a Regulamentului de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=364908>

13. Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu, aprobat prin ordinul ME nr.1046 din 29 Octombrie 2015
http://usm.md/wp-content/uploads/ordinul_nr._1046_din_29.10.2015_regulamentul_de_organizare_a_studiilor_in_invatamintul_superior_in_baza_sistemului_national_de_credite_de_studiu_0.pdf
14. Planul - cadru pentru studii superioare (ciclul I - licență, ciclul II - master, studii integrate, ciclul III - doctorat), aprobat prin ordinul ME nr.1045 din 29 Octombrie 2015
http://usm.md/wp-content/uploads/ordinul_nr._1045_din_29.10.2015_plan-cadru_pentru_studii_superioare_ciclul_i_-_licenta_ciclul_ii_-_master_studii_integrate_ciclul_iii_-_doctorat.pdf
15. REGULAMENTUL cu privire la modul de ocupare a posturilor didactice în instituțiile de învățământ superior, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.854 din 21 septembrie 2010,
<http://usm.md/wp-content/uploads/16.-Regulament-de-ocupare-a-posturilor-didactice-2010.pdf>
16. Carta Universității de Stat din Moldova, 31.03.2015,
http://usm.md/wp-content/uploads/2015/04/Carta_USM_EDU-1.pdf
17. Plan Strategic al USM pentru anii 2016-2020. <http://usm.md/wp-content/uploads/Planul-Strategic-al-Universitatii-de-Stat-din-Moldova-2016-2020.pdf>

6.1 Anexa 1: Programul de studiu bazat pe PBL în Drept

1 year		PBL - 18	
I	General Theory of Law + History(8)	Legal writing and research (5)	Contravention Law (6)
II	Civil Law(6)	Criminal Law (6)	Administrative Law (6)
2 year		PBL - 20	
III	Civil Law (5)	EU institutions Law (5)	Criminal Law (5)
IV	Criminal Law (5)	Forensic (5)	Civil Process Law (5)
3 year		PBL - 26	
V	Commercial Law (5)	Private Int Law (5)	Environ.Law (5)
VI	Labor Law (5) Social Law	International Public Law(5)	Financial Law Tax Law (5)
4 year		PBL - 30	
VII	Intellectual property Law(4)	Public Finance (6)	
VIII	Internship +Thesis (40)	State exam(10)	

6.2 Anexa 2: Foia de parcurs (2019-2022)

Nr.	Activitatea	Responsabil
1.	Evaluarea rezultatelor proiectului pilot implementat la Facultatea de Drept	Echipa de proiect împreună cu administrația Facultății de Drept
2.	Crearea unui grup de lucru în cadrul facultății care să analizeze modul de integrare a modelului PBL în disciplinele predate la Facultatea de Drept	Departamentele Facultății de Drept
3.	Evaluarea calității, eficienței și impactului lucrului individual la fiecare disciplină	Comisia de Evaluarea a Calității din cadrul Facultății de Drept
4.	Instruirea unui grup de profesori cu privire la elaborarea și predarea disciplinei de <i>Scriere și Cercetare Juridică</i>	Administrația Facultății de Drept împreună cu Administrația USM
5.	Introducerea disciplinei de <i>Scriere și Cercetare Juridică</i> la licență și master	Administrația Facultății de Drept
6.	Instruirea profesorilor cu privire la modul de realizare și evaluare a lucrului individual (inclusiv prin intermediul PBL), și importanța acestuia pentru procesul de studiu	Departamentul Formare Continuă (USM) Administrația Facultății de Drept Comisia de Evaluarea a Calității din cadrul Facultății de Drept Echipa de proiect
7.	Elaborarea unui nou plan de studii ținând cont de reducerea numărului de discipline și modul de integrare a lucrului individual (inclusiv al proiectelor) la fiecare disciplină	Administrația Facultății de Drept
8.	Crearea unui mecanism de evaluare a calității și eficienței programelor de studiu (inclusiv prin colectarea de feedback de la studenți)	Administrația Facultății de Drept
9.	Dezvoltarea unui dialog inter-profesional continuu între Facultatea de Drept și potențialii	Administrația Facultății de Drept

	angajatori, inclusiv prin implicarea acestora la elaborarea și evaluarea programelor de studiu	
10.	Informarea și instruirea profesorilor cu privire la modul de realizare a cercetărilor în domeniul predării și învățării (în cadrul Facultății de Drept). Pe termen lung aceste cercetări pot contribui la îmbunătățirea calității procesului de studiu.	Departamentul Formare Continuă (USM) Administrația Facultății de Drept
11.	Introducerea strategiei PBL la alte facultăți în cadrul universității, precum și la programele de master.	Administrația USM

6.3 Anexa 3: Planul de Acțiuni

#	Activitatea	Responsabil	Termen-limită/ Timeline	Resurse	Grupele tinta
1.	Evaluarea rezultatelor proiectului pilot implementat la Facultatea de Drept	Echipa de proiect împreună cu administrația Facultății de Drept	Iunie 2019		Membrii echipei de lucru PBL, reprezentantii administratiei Facultatii de Drept
2.	Crearea unui grup de lucru în cadrul facultății care să analizeze modul de integrare a modelului PBL în disciplinele predate la Facultatea de Drept	Departamentele Facultății de Drept	Sept 2019	Baza tehnico materiala	Profesorii încadrați în procesul de implementare a proiectului PBL in particular cei implicati in procesul de predare în limba engleză (nr.20)
3.	Evaluarea calității, eficienței și impactului lucrului individual la fiecare disciplină	Comisia de Evaluarea a Calității din cadrul Facultății de Drept	Dec 2019	Elaborarea standardelor de evaluare si indicatori de performanta, criteriile de evaluare.	Membrii Comisiei de Evaluarea a Calității din cadrul Facultății de Drept (nr.20)
4.	Instruirea unui grup de profesori cu privire la elaborarea și predarea disciplinei de <i>Sciere și Cercetare Juridică</i>	Administrația Facultății de Drept împreună cu Administrația USM	Ian – iunie 2020	Colaborarea cu universitățile străină in vederea împărtășirii experienței de elaborarea a cursului si de implementare al acestuia. Ex. Universitatea Arkansas, Facultatea de Drept, profesorul	Responsabilii de disciplinele cu instruire în limba engleză (nr.20)

				<p>Christopher Kelley poate sa citească cursul la distanta.</p> <p>Resurse: Dotarea tehnico-materiala a personalului.</p> <p>Wi-fi in cadrul clădirii Facultatii de Drept (blocul II).</p>	
5.	Introducerea disciplinei de <i>Sciere și Cercetare Juridică</i> la licență și master	Administrația Facultății de Drept	<p>Sept – dec 2019 elaborare</p> <p>Ian – iunie 2020 Aprobare</p> <p>Sept 2020 – implemen-tare</p>	<p>Producerea materialelor informative (Pliante informationale, publicatii periodice, spoturi audio, video). Difuzarea materialelor informative prin social media, plasarea anunturilor.</p>	<p>Responsabilii de discipline cu instruire în limba engleză (nr.20)</p>
6.	Instruirea profesorilor cu privire la modul de realizare și evaluare a lucrului individual (inclusiv prin intermediul PBL), și importanța acestuia pentru procesul de studiu	<p>Departamentul Formare Continuă (USM)</p> <p>Administrația Facultății de Drept</p> <p>Comisia de Evaluarea a Calității din cadrul Facultății de Drept</p> <p>Echipe de proiect</p>	2019-2020	<p>Baza tehnico-materiala (sala, calculatoare, wi-fi, pliante).</p> <p>Crearea suportului de curs, curricule revizuite si ajustate.</p> <p>Atragarea potentialilor angajatori la aceste instrui si la elaborarea suportului de curs si curiculelor.</p>	<p>Profesorii încadrați în procesul de instruire la Facultatea de drept (nr.50)</p>

7.	Elaborarea unui nou plan de studii ținând cont de reducerea numărului de discipline și modul de integrare a lucrului individual (inclusiv al proiectelor) la fiecare disciplină	Administrația Facultății de Drept	2019 – elaborare 2020 – 2022 implemen tare	Crearea suportului de curs, curricule revizuite și ajustate	Reprezentantii Administrației Facultății de Drept
8.	Crearea unui mecanism de evaluare a calității și eficienței programelor de studiu (inclusiv prin colectarea de feedback de la studenți)	Administrația Facultății de Drept	2019- 2022	Implementarea unei soluții informatice pentru a evalua feedbackul de la studenți pe baza unui ranking score. Distribuirea fișei de evaluare privind calitatea eficienței programelor de studii.	Studentii facultății de drept ciclul I și II
9.	Dezvoltarea unui dialog inter-profesional continuu între Facultatea de Drept și potențialii angajatori, inclusiv prin implicarea acestora la elaborarea și evaluarea programelor de studiu	Administrația Facultății de Drept	2019 – cautarea potențialo lor angajator 2020 – aprobare a la nivel administr ativ 2021- 2022 implemen tare	Identificarea potențialilor angajatori, scrierea scrisorilor de intenție în vederea încheierii contractelor de parteneriate. Încheierea contractelor, invitarea reprezentanților angajatorilor la elaborarea și evaluarea programelor de studii Resurse: existența unor politici interne ale angajatorului care includ regimul confidențialității informației în mod special pentru contractele individuale de muncă, alte	Potențialii angajatori

				cazuri nu sunt prevazute. Respectiv exista o reticenta a angajatorului in atragarea stagiilor.	
10.	Informarea și instruirea profesorilor cu privire la modul de realizare a cercetărilor în domeniul predării și învățării (în cadrul Facultății de Drept). Pe termen lung aceste cercetări pot contribui la îmbunătățirea calității procesului de studiu.	Departamentul Formare Continuă (USM) Administrația Facultății de Drept	2019-2022	Instruirea profesorilor in cadrul unui training de 2-3 zile, ulterior monitorizarea implementarii. Resurse: resurse financiar pentru organizarea traingului in afara orasului. Producerea materialelor informative (Pliante informationale, publicatii periodice). Difuzarea materialelor informative prin social media, plasarea anunturilor. Bariere (Challenges) cauza lipsei finantarii din partea Universitatii, va trebui de implicat/cautat sponsori	Profesorii încadrați în procesul de instruire la Facultatea de drept (nr.50)
11.	Introducerea strategiei PBL la alte facultății în cadrul universității, precum și la programele de master.	Administrația USM	2020 - 2021	Administrația USM va indentifica reusrsele bugetare pentru această acțiune	Facultățile USM

6.4 Anexa 4: Programul de studii în Drept implementat din 1 septembrie 2017

MINISTRY OF EDUCATION , CULTURE AND
RESEARCH
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MOLDOVA STATE UNIVERSITY

Coordinated: _____
„_____” _____ 2017
registration number _____

Approved: _____
SENATE OF MOLDOVA STATE
UNIVERSITY
„_____” _____ 2017
Protocol nr. ____

FACULTY OF LAW

STUDY PROGRAM

Level of qualification according to ISCED-6

General field of study – 042 Law

Professional field– 0421 Law

Speciality – 0421.1 Law

Total number of credits – 240

Obtained title - Bachelor in Law

*Base of admission: bacalaureate or equivalent degree
university degree*

Study language: romanian, english, french, russian

Study form – full-time attendance

CHIȘINĂU 2017

Chief Private Law Department, PhD, associate prof.

Nicolae Roșca

Chief Public Law Department, Dr. Sc., PhD., associate prof.

Andrei Negru

Chief Criminal Law Department, Dr. Sc., PhD., univ. prof.

Sergiu Brînză

Chief Procedural Law Department, PhD., associate prof.

Elena Belei

Chief European and International Law Department,

Dr. Sc., PhD., univ. prof.

Violeta

Cojocaru

Approved by Faculty Council

_____2017

Protocol nr. _____

Dean, Law Faculty, Moldova State University

PhD, univ. prof.

Sergiu Băieș

ACADEMIC CALENDAR

Nr.	Year of study	Didactic activities		Examination sessions		Internship	Vacation		
		Sem. I	Sem. II	Winter	Spring/summer		Winter	Spring	Summer
1	First year 2017-2018	01.09-16.12 (15 weeks)	29.01-19.05 (15 weeks)	18.12-23.12 15.01-28.01 (4 weeks)	21.05-15.06 (3 weeks)	-	24.12-08.01 (2 weeks)	Easter 08.04-16.04 (1 week)	28.06-31.08 (10 weeks)
2	Second year 2018-2019	01.09-9.12 (15 weeks)	01.02-06.05 (15 weeks)	13.12-21.12 09.01-28.01 (4 weeks)	22.05-10.06 (3 weeks)	Specialty Starting internship 07.05-21.05 (2 weeks)	24.12-08.01 (2 weeks)	Easter 30.04-07.05 (1 week)	28.06-31.08 (10 weeks)
3	Third Year 2019-2020	01.09-13.12 (15 weeks)	29.01-19.05 (15 weeks)	16.12-24.12 09.01-28.01 (4 weeks)	22.05-10.06 (3 weeks)	Specialty Starting internship 07.05-21.05 (2 weeks)	25.12-08.01 (2 weeks)	Easter 20.04-27.04 (1 week)	28.06-31.08 (10 weeks)
4	Fourth Year 2020-2021	01.09-16.12 (15 weeks)	10.01-02.06 (15 weeks)	15.12-30.12 (2 weeks)	08.06-30.06 (3 weeks)	Specialty internship 03.02-05.04 (10 weeks) Research internship	31.12-14.01 (2 weeks)	Easter 02.05-09.04 (1 week)	

						p 06.04-04.05 (4 weeks)			
--	--	--	--	--	--	----------------------------	--	--	--

In case of PBL strategy application

	Didactic activities carried out through the PBL strategy, including internship			Vacation		
	5 weeks	8 weeks	2 weeks	Winter	spring	summer
Semesters I-VII 15 week	<ul style="list-style-type: none"> • Theoretical basis (course and seminar) 4 hours per week • Monitoring work group activity • Current evaluation 	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring work group activity • Current evaluation 	<ul style="list-style-type: none"> • Presentation of projects • • Final evaluation 	24.12-08.01 (2 weeks)	Easter 08.04-16.04 (1 week)	28.06 - 31.08 (10 weeks)
				24.12-08.01 (2 weeks)	Easter 30.04-07.05 (1 week)	28.06 - 31.08 (10 weeks)
				24.12-08.01 (2 weeks)	Easter 20.04-27.04 (1 week)	28.06 - 31.08 (10 weeks)
	14 weeks		1 week			

Semester VIII 15 week	<ul style="list-style-type: none"> Monitoring of individual projects Current evaluation 	<ul style="list-style-type: none"> Preliminary evaluation of individual projects 	31.12-14.01 (2 weeks)	Easter 02.05-09.05 (1 week)	
---------------------------------	---	---	--------------------------	-----------------------------------	--

Program Content

Code	Module Discipline	Total hours	Including		week			Type of final assessment	Nr. of credits
			Direct contact	Individual work	Lecture	Seminar	Laboratory		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Year I									
Semester I									
F.01.O.01	General Theory of Law	180	90	90	3	3		E	6
F.01.O.02	Constitutional Law (project)	180	According to the academic calendar					E	6
F.01.O.03	Roman Private Law	150	75	75	3	2		E	5
S.01.O.04	State-Judicial institutions	150	60	90	2	2		E	5
G.01.O.05	IT Communication	120	60	60			4	E	4
U.01.A.06	Philosophy	120	45	75	2	1		E	4
U.01.A.07	Psychology								

U.01. A.08	Political Science								
U.01. A.09	Social science								
G.01.O. 10	Physical Training	30	30			2		C	
Total sem. I		930	450	480	13	13	4	6 E	30
Semester II									
F.02.O. 11	Civil Law (introduction and persons)	180	90	90	3	3		E	6
S.02.O. 12	Administrative Law (project)	180	According to the academic calendar					E	6
F.02.O. 13	Criminal Law. General Part I	180	90	90	3	3		E	6
U.02.A.1 5	History of Romanian Law	120	60	60	2	2		E	4
U.02.A. 16									
G.02.O. 17	Foreign Language	120	60	60			4	E	4
U.02.A. 18	Economy	120	45	75	2	1		E	4
U.02.A. 19	European culture and civilization history								
U.02.A. 20	European Integration								
U.02.A.2 1	Interpersonal and organizational communication culture								
G.02.O. 22	Physical Training	30	30			2		C	
Total sem. II		930	450	450	12	14	4	6 E	30
Total year I		1860	930	900	25	27	8	12 E	60
Year II									

Semester III									
F.03.O. 23	Criminal Law. General Part II	180	75	105	2	3		E	6
F.03.O. 24	International Public Law	180	90	90	3	3		E	6
S.03.O. 25	Contravention Law	150	75	75	2	3		E	5
F.03.O. 26	Civil Law (real rights) (project)	150	According to the academic calendar					E	5
S.03.O. 27	Financial Law	120	60	60	2	2		E	4
S.03.A.2 8	Diplomatic good practices and techniques	120	45	75	2	1		E	4
S.03.A. 29	Juvenile delinquency								
S.03.A. 30	Medical Law								
S.03.A. 31	Comparative Legal Systems								

Total semester III		900	450	450	13	15		6 E	30
Semester IV									
F.04.O.32	Civil Law. General Theory of obligations	180	90	90	3	3		E	6
F.04.O.33	Criminal Law. Special Part (I) (project)	150	According to the academic calendar					E	5
S.04.O.34	Tax Law	120	60	60	2	2		E	4
S.04.O.35	EU institutions Law	150	According to the academic calendar					E	5
S.04.O.36	Family Law	120	60	60	2	2		E	4
S.04.A.37	Armed conflicts Law	120	60	60	2	2		E	4
S.04.A.38	Comparative criminal Law								
S.04.A.39	Informational Law								

S.04.A.40	The organization of legal professions								
S.04.A.41	Legal status of real estate								
S.04.A.42	Social protection Law								
	Specialty Starting internship	60	According to the academic calendar					E	2
	Total semester IV	900	420	480	15	13		7 E	30
	Total Year II	1800	870	930	28	28		13 E	60
Year III									
Semester V									
F.05.O.43	Civil Law. Property transmitting contracts	150	75	75	3	2		E	5
F.05.O.44	Criminal Law. Special Part II	150	75	75	2	3		E	5
F.05.O.45	Criminal Process Law. General Part	180	75	105	2	3		E	6
F.05.O.46	Civil Process Law. General Part (project)	180	According to the academic calendar					E	6
S.05.O.47	Environmental Law	120	60	60	2	2		E	4
S.05.O.48	Criminology	120	60	60	2	2		E	4
	Total semester V	900	420	480	13	15		6 E	30
Semester VI									
S.06.O.49	Civil Law. Service Contracts. Succession.	150	60	90	2	2		E	5
F.06.O.50	Criminal Process Law. Special Part	150	90	60	3	3		E	5
F.06.O.51	Civil Process Law. Special Part	150	90	60	3	3		E	5
S.06.O.52	Private international Law	150	75	75	2	3		E	5
G.06.O.53	Professional ethics	120	60	60	2	2		E	4
S.06.A.54	Crimes qualification	120	45	75	2	1		E	4
S.06.A.55	Transport and insurance Law								
S.06.A.56	Consumer protection law								

S.06.A.57	Civil procedure documents (project)		According to the academic calendar						
S.06.A.58	Criminal procedure documents								
S.06.A.59	Notary law								
S.06.A.60	Legislative techniques								
S.06.A.61	Human Rights legal protection (project)		According to the academic calendar						
S.06.A.62	International banking law								
	Specialty Starting internship	60	According to the academic calendar				E	2	
Total Semester VI		900	420	480	14	14		7E	30
Total Year III		1800	900	900	27	29		13E	60
Year IV									
Semester VII									
S.07.O.63	Business Law	150	75	75	3	2		E	5
S.07.O.64	Forensic	180	90	90	3	3		E	6
S.07.O.65	Labor Law	180	90	90	3	3		E	6
S.07.O.66	International Trade Law	150	60	90	2	2		E	5
S.07.A.67	Labor conflicts	120	45	75	2	1		E	4
S.07.A.68	Competition Law								
S.07.A.69	Criminal execution Law								
S.07.A.70	Civil execution Law								
S.07.A.71	Constitutional comparative Law								
S.07.A.72	Actual problems of General Theory of Law								
S.07.A.73	European Convention for Human Rights Law								

S.07.A.74	Methods of specific crimes investigation								
S.07.A.75	Customs Law	120	60	60	2	2		E	4
S.07.A.76	Intellectual property Law								
Total semester VII		900	420	480	15	13		6E	30
Semester VIII									
	Specialty internship	450	According to the academic calendar					E	15
	Research internship	180	According to the academic calendar					E	6
	Graduation exams	270		270				E	9
Total semester VIII		900		900				3 E	30
Total Year IV		1800	420	1380	15	13		9 E	60
Total Program		7260	3120	4110	96	96	8	47 E	240

Romanian language for non-native speakers

Code	Module/discipline	Total hours	Including		week			Evaluation Form	Credits
			Direct contact	Individual work	lecture	seminars	Laboratory		
G.02.O.14	Romanian language	120	60	60		4		E	4

Facultative courses

Nr.	Facultative courses	Total hours	year	sem	Hours/week			Evaluation form	credits
						S	L		
1.	Latin	180	I	II	0	0	6	Exam	6
2.	Legal logic	180	II	I	3	3	0	Exam	6
3.	Initiation in German Law	180	III	II	3	3	0	Exam	6
4.	Rhetoric	180	IV	VII	3	3	0	Exam	6

Stagiile de practică
Internships

Nr. d/o	Internships	Sem.	weeks	hours	Period	credits
1	Specialty Starting internship	IV, VI	4	120	May	4
2	Specialty internship	VIII	10	450		15
3	Research internship	VIII	4	180		6
Săptămâni				750		25
weeks						

Graduation Exam

Nr. d/o	Graduation Exam	Period	Credits
1.	Integrated exam. law sciences	June	6
2.	Graduation (Licence) Thesis	June	3

Master studies preconditions

Code	Module/discipline	Total hours	Including		Hours/week			Evaluation form	Number of credits
			Direct contact	Individual work	course	Seminars	Laboratory		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
F.01.O.0 2	Constitutional Law	180	45	135	2	1		E	6
F.01.O.0 1	General Theory of Law	180	60	120	2	2		E	6
F.02.O.1 1	Civil Law. Introduction and persons	180	45	135	2	1		E	6
F.02.O.1 3	Criminal Law. General Part	180	45	135	2	1		E	6
F.03.O.2 4	International Public Law	180	45	135	2	1		E	6
		900	240	660	10	6		5E	30

EXPLANATORY NOTE

Specialty Law is an important one in a contemporary society. A qualified and competent specialist in jurisprudence can be placed in any sphere of harmonious social life both nationally and internationally.

As a specialty aim is to achieve an effective field training, creating prerequisites for socio-secure successful professional people specialized in law in the legal system of the Republic of Moldova and the possibility of professional advancement abroad.

In this context, Law specialty aims to achieve its goals through:

1. Formation of the graduate professional skills based on theoretical and practical training in law.

2. Formation of research abilities in the field of jurisprudence based on scientific composition. In this sense specialist training aims to investigate contradictions in jurisprudence.

3. Ensure the future of multilateral developed specialist, training civic position and the ethical dimension of personality.

Applying for Bachelor specialty Law (Cycle I) can be based on High School/Lyceum (BAC) diploma or university diploma.

The specialist in jurisprudence (law degree) can carry on his professional activity in different fields - civil, criminal, financial, banking, criminology, psychology, legislation, human rights protection, etc., taking into account specialty nominated.

An efficient achievement of all mentioned objectives assures the graduate successful socio-professional integration. Lawyers can operate as judges, prosecutors, advocates, employee in different government structures, especially the Ministry of Justice, Ministry of Interior, legal departments and sections of the central and local public administration authorities, institutions, organizations, public and private enterprises, as judge in the Constitutional Court, Ombudsman, institutions with judicial expertise; NGOs sorting and dispute mediation; organizations defending human rights; embassies abroad; international government and regional organizations, as well as any other areas that require protection, surveillance of rights, freedoms and interests or values protected by law.

Upon completion of university studies (cycle) student shall have the following general skills:

1. The ability to learn independently;
2. Ability to meet and develop values and professional ethics;
3. Ability to exercise his profession as a member of a team;
4. Ability to solve problem situations;
5. The ability to make decisions independently;
6. Possess sufficient knowledge of the foreign language to be able to work effectively in the legal field;
7. The ability to use information technologies in research and legal practice.

Professional skills:

1. Knowledge of Moldovan legislation, European legislation and other international legal instruments;
2. Knowledge of the concepts, theories, paradigms and methodologies in the legal field;
3. Use knowledge needed in data collection and information relating to a specific practical issue in law;
4. Using specific methods applied in law;
5. Application of techniques and specific legal instruments in solving practical problems;
6. Using a variety of techniques, methods and solutions to interpretative enunciation of acts;
7. Initiate and detection as proposed for solving problems in the legal activity.

The most effective way to train professional skills is the PBL (problem-based learning) strategy, which is done through projects. The application of group projects contributes to the creation of favorable conditions for the formation of general skills, which are transversal. The work in a small group shapes the system of attitudes, values and behavior of the person, prepares him for professional activity in a real work team.

Vocational training through projects is a good strategy under the conditions of the 21st century as it favors the formation of professional skills and is not just about the accumulation of knowledge. The PBL strategy teaches the future specialist to identify a problem, to study the work of the professional environment, to propose solutions and to implement them in practice.

Through the PBL strategy, the student becomes an active subject of his own training process. The PBL strategy is an effective way of training in the current context of higher education, with an emphasis on work outside the classroom oriented towards the needs of the labor market and the employer.

6.5 Anexa 5: 2017 Pliantul programului de studiu bazat pe PBL în Drept

- sporirea flexibilității în procesarea informației și îndeplinirea obligațiilor;
- exersarea abilităților necesare pentru activitatea profesională.

Cum este organizat procesul de studiu?

- Studenții lucrează în echipe;
- Echipa are un tutor sau supervisor;
- Întâlniri periodice ale echipei;
- Fiecare echipă are un lider.

Mobilități academice în universitățile din UE:

În cadrul programului de studii *Drept cu aplicarea metodei ÎBP* 15 studenți vor avea oportunitatea să realizeze, în semestrul 3 sau în semestrul 4, mobilități academice la Universitatea din Aalborg (Danemarca) sau Universitatea din Gloucestershire (Marea Britanie). Participanții la mobilități vor fi selectați în bază de concurs din numărul studenților înmatriculați în acest program de studii. Mobilitățile vor fi finanțate în cadrul proiectului Erasmus + «Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability - PBLMD». www.pblmd.aau.dk

ADMITEREA: în baza diplomei de bacalaureat sau un act echivalent de studii, diploma de studii superioare.

Universitatea de Stat din Moldova Facultatea de Drept

NOU !!!

Programul de licență Drept cu aplicarea metodei Învățarea Bazată pe Probleme

Universitatea de Stat din Moldova
str. Alexe Mateevici 60, Chișinău, 2009
tel. 022 24 00 76

Chișinău 2017

PROGRAMUL DE STUDII DE LICENȚĂ "DREPT" își propune formarea specialiștilor pentru toate domeniile dreptului, abili să investigheze/soluționeze probleme complexe și contradictorii din jurisprudență.

DURATA STUDIILOR: 4 ANI / 8 SEMESTRE.

LIMBA DE INSTRUIRE: Română/Engleză.

NUMĂRUL DE CREDITE: 240

TITLUL OBȚINUT: Licențiat în DREPT

OPORTUNITĂȚI DE ANGAJARE:

Jurist, ofițer de urmărire penală, procuror, judecător, executor judecătoresc, mediator, avocat, notar, inspector vamal, lichidator, administrator de insolvență, asistent: judecătorească, Curtea de Apel, Curtea Supremă de Justiție, Curtea Constituțională.

CONȚINUTUL PROGRAMULUI

- Drept constituțional și drept administrativ
- Drept civil și drept procesual civil
- Drept penal, drept procesual penal și criminalistică
  - Drept contravențional
  - Drept vamal
  - Drept internațional
  - Dreptul muncii
  - Dreptul familiei
  - Drept fiscal
  - Dreptul afacerilor

Pentru mai multe detalii despre program vizitați site-ul www.usm.md

Programul de studii de licență "Drept" oferit de Universitatea de Stat din Moldova a fost re-proiectat în cadrul proiectului Erasmus + «Introducing Problem Based Learning (PBL) in Moldova: Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability - PBLMD» prin implementarea metodei învățare bazată pe probleme (IBP).

Ce este învățarea bazată pe probleme?

- studenții soluționează probleme complexe, provocatoare, care sunt bazate pe cazuri reale;
- studenții lucrează în echipe sau grupuri mici (3-5 persoane) pentru elaborarea proiectului;
- studenții colectează și analizează informația necesară în mod individual, dar cu ghidare din partea profesorului;
- echipele/grupurile de studenți beneficiază de îndrumarea continuă a profesorului;
- studenții sunt evaluați în baza proiectelor elaborate în grup.

Care sunt avantajele învățării bazate pe probleme?

- explorarea și aplicarea cunoștințelor obținute;
- dezvoltarea abilităților de lucru în echipe;
- îmbunătățirea competențelor de comunicare;
- cultivarea abilităților de perfectare a documentelor juridice;
- formarea abilităților de formulare și apărare a pozițiilor sale cu dovezi și argumente raționale;

6.6 Anexa 6: Lecții învățate în urma implementării programului-pilot de studiu bazat pe PBL

	Probleme identificate	Lecții învățate	Exemple
1	<p>Formularea problemei</p> <p><i>Pentru majoritatea studenților este dificil să aleagă subiectul proiectului sau problema supusă cercetării din simplu motiv că nu dispune careva cunoștințe teoretice din domeniul disciplinei respective</i></p>	<p>Conlucrare cât mai strânsă cu viitorii angajatori, prin intermediul organizării meselor rotunde, ale conferințelor comune, vizitarea de către studenți a instituțiilor statale și nestatale, desfășurarea practicii în cadrul procuraturii, instanțelor judecătorești, ministerelor etc.</p>	<p>La disciplina <i>Drept Instituțional al Uniunii Europene</i>. Conceptul proiectului a fost consultat în cadrul mesei-rotunde cu Directorul Centrului de Armonizare a Legislației din cadrul Ministerului Justiției în contextul studiului și analizei drepturilor și obligațiilor Republicii Moldova, care rezulta din statutul de stat asociat cu UE, precum și a proceselor de consultare și negociere cu instituțiile UE și a modalităților de maximizare a beneficiilor asocierii cu UE.</p> <p>La disciplina <i>Drept Ecologic</i>, conceptul proiectului a fost consultat cu Secretarul de Stat al Ministerului Mediului (doctoranda al Departamentului) în cadrul workshopului, cu genericul "Implementarea obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în politica de mediu a Republicii Moldova".</p>
2	<p>Formularea problemei</p> <p><i>Majoritatea profesorilor sunt cei care formulează probleme sau subiecte de cercetare, uneori chiar prezentând și careva soluții din</i></p>	<p>Considerăm că studenților este necesar de oferit o mai mare libertate, acordându-le acestora dreptul de a formula unele probleme complexe și reale, dar și interesante pentru procesul de învățare. Problema poate fi atât teoretică cât și practică, dar este necesar ca să fie formulată în așa mod încât să poată fi analizată și</p>	<p>La disciplina <i>Drept Instituțional al Uniunii Europene</i>.</p> <p>Studenții urmau să formuleze denumirea și conceptul proiectului luând în considerație cunoștințele acumulate pe parcursul studierii disciplinei Dreptului Internațional Public în semestrul precedent, la elaborarea proiectului studenții urmau să analizeze problema în complex, nu numai prin prizma obligațiilor conform Acordului de Asociere, dar și a</p>

	<p><i>cadrul căroro studenții trebuie să aleagă varianta corectă</i></p>	<p>soluționată, uneori chiar din punct de vedere interdisciplinar.</p>	<p>obligațiilor ce rezultă din convențiile internaționale la care RM este parte.</p> <p><i>Exemple denumirii proiectelor:</i></p> <p>Analiza normelor internaționale și al UE privind măsurile practice destinate prevenirii pagubelor transfrontaliere pricinuite mediului;</p> <p>Strategia Internațională și UE privind energia solară – ecologică și regenerabilă, efectele ei asupra dezvoltarea pe RM</p> <p>La disciplina <i>Drept Penal</i></p> <p>La elaborare conceptului proiectului, care poartă un caracter interdisciplinar, studenții urmau să demonstreze cunoștințe cumulative în domeniul Dreptului Penal și Procesual Penal. Sarcina pentru fiecare grup a fost studierea: în media a câte 100 sentințe de condamnare pentru a determina modul de motivare a aplicării pedepsei de instanța de judecată pe categorii de infracțiuni.</p>
3	<p><i>Formarea grupurilor</i></p> <p><i>O problemă, la formarea grupurilor este, că sunt studenți care doresc să elaboreze proiectul doar individual</i></p>	<p>Formarea grupurilor trebuie să fie determinată de problema sau subiectul supus cercetării.</p>	<p>La disciplina <i>Drept Ecologic</i></p> <p>Fiecare student scrie pe un bilețel problema care vrea să o cerceteze. Bilețele sunt colectate de profesor, care ulterior le unește în grupe. Evident că studenții pot formula problem absolute diferite, însă sarcina profesorului este de a alege subiectele care au careva puncte comune și de a ajuta studenții de a formula o problem mai complexă.</p>

4	<p>Repartizarea rolurilor</p> <p><i>Deficiențe la repartizarea studenților în grupe și implicarea profesorului la rezolvarea conflictelor psihologice (în unele cazuri nedorința de a conlucra cu colegii, sau lipsa de experiență de a lucra în grup)</i></p>	<p>O modalitate prin care facilitatorul ar putea să-și invite studenți care deja au luat acest curs în calitate de co-facilitator. Facilitatorul le poate propune studenților să elaboreze regulile de lucru în cadrul grupului sau le poate oferi un set de reguli deja pregătite.</p>	<p>La disciplina <i>Drept civil (partea speciala)</i> studenții anului III semestrul I (2017-2018, 2018-2019) la disciplina drept civil (partea speciala – contracte translativ de proprietate) împreună cu studenții de la Universitatea Arkansas, SUA au participat în cadrul unui studiu de caz (negocierea unui contract). Ambele echipe erau ghidate de câte un mentor (profesori) și un arbitru.</p>
5	<p>Repartizarea rolurilor</p>	<p>Consolidarea grupurilor poate fi făcută prin implicarea grupurilor în diferite exerciții de team-building sau prin care membrii grupului ar avea posibilitatea să se cunoască mai bine din perspectiva învățării și interacțiunii în cadrul grupului.</p>	<p>La disciplina <i>Drept Penal</i> pentru asigurarea consolidării lucrului în grup a fost aleasă opțiunea de a introduce elemente de învățare problematizată la fiecare temă discutată cu studenții (spețe, studiu de caz), dezbaterile (pentru că necesită o pregătire mai de lungă durată - 2 ori pe semestru) și eseul ca sarcină în cadrul lucrului individual. A fost aleasă această abordare datorită specificului disciplinei, combinând sarcinile individuale și cele de grup. Această abordare s-a dovedit a fi una reușită întrucât studenții identifică și rezolvă probleme practice la fiecare lecție (atât la seminare, cât și la prelegeri), iar scrierea eseului include studiul literaturii de specialitate și a practicii judiciare (fiecare student are sarcina de a ilustra</p>

			argumentele sale prin, cel puțin, un caz din practica judiciară), precum și învățarea formulării și prezentării argumentelor – o abilitate indispensabilă pentru un viitor jurist. Lucrul în grup folosit aproape la fiecare seminar s-a dovedit un mijloc util de implicare a studenților și diversificarea a modului lor de a învăța. Organizarea lucrului în grup în cadrul seminarelor a încurajat studenții să-și dezvolte abilități de comunicare și lucru în echipă, precum și să învețe să colaboreze eficient la rezolvarea anumitor probleme mai complexe.
6	<p>Monitorizarea activității de elaborare a proiectelor</p> <p><i>Randamentul de muncă scăzut al unor studenți în cadrul grupului și dorința colegilor de a justifica lipsa dorinței de implicare activă acestora</i></p>	<p>Introducerea aspectelor metodologice clare și detaliate privind aplicarea PBL, specifice disciplinei în curriculele, ridică responsabilitatea studenților față de efectuarea lucrului în grup. Implementarea modelului PBL impune necesitatea de a explica la primele seminare reguli clare pentru studenți la fiecare etapă (formularea problemei, repartizarea rolurilor în echipă, cerințele de monitorizare și evaluare a proiectului).</p>	<p>La disciplinele <i>Drept administrativ și Drept contravențional</i> monitorizarea avea loc în timpul lecțiilor practice. Astfel, peste 1 lună de la începerea trimestrului, fiecare grup trebuia să prezinte planul proiectului, bibliografia, actele normative, principalele idei ale proiectului. Prezentarea se făcea de fiecare grup în fața colegilor din alte grupe, care aveau posibilitate să le adreseze întrebări. Peste 2 luni de la începerea semestrului fiecare grup trebuia să prezinte déjà 80% din proiectul final, cu careva concluzii sau propuneri concrete de soluționare a problemei. La sfârșitul semestrului, de regulă, ultimele seminare, are loc prezentarea finală a proiectelor a fiecărui grup/echipe în fața colegilor săi. Prezentarea se face în Power Point de către toși membrii echipei. Totodată, echipa prezintă profesorului studiul efectuat pe</p>

			support de hârtie (ca o teză anuală sau de licență, doar că elaborată în grup).
7	<p>Monitorizarea activității de elaborare a proiectelor</p> <p><i>Ignorarea cerințelor profesorului</i></p>	<p>Procesul de facilitare a învățării studenților trebuie să încurajeze o învățare aprofundată. Acest lucru urmează a fi făcut de către tutore/facilitator prin diferite modalități. Motivarea studenților și interesul lor poate fi provocate de creativitatea profesorului, care poate reda acestui proces caracterul internaționalizat și interdisciplinar.</p>	<p><i>Exemplu:</i> La disciplina <i>Drept civil (partea speciala)</i>. Studentii anului III semestrul I (2017-2018, 2018-2019) la disciplina drept civil (partea speciala – contracte translativ de proprietate) împreună cu studentii de la Universitatea Arkansas, SUA au participat în cadrul unui studiu de caz (negocierea unui contract). Studentii au fost împărțiți în echipe, și fiecare echipă își stia contra partenerii din echipa Universității adverse. Fiecare echipă avea îndatorirea de a negocia cel mai multe clauze în favoarea Companiei pe care o reprezenta. Astfel studentii și-au dezvoltat abilitățile de negociere, abilitățile de convingere precum și abilitățile de cunoaștere a unei probleme în detaliu (contractului complex).</p> <p>– studentii au fost împărțiți în grupuri a câte 3-5 persoane și au avut de identificat problemele principale din cadrul contractului precum și să elaboreze tehnici de comunicare, și o sarcină a fost de aplicare a legislației relevante (lex fori, lex contracte).</p> <p>– negocierile dintre studenți au avut loc online în direct, în limba engleză, echipele fiind limitate atât în timp cât și în cadrul argumentelor prezentate (fiind puși în situație de a elabora o strategie).</p>
8	<p>Monitorizarea activității de</p>	<p>La fiecare etapă de monitorizare proiectului, profesorul trebuie să</p>	<p><i>Exemplu:</i> La disciplina <i>Drept Ecologic</i>, la a III etapă monitorizării (când studenții au acumulat experiență suficientă activității în</p>

	<p>elaborare a proiectelor</p> <p><i>dezorganizarea grupului, monopolizarea grupului și altele care trebuie soluționate de facilitator într-un mod în care să stimuleze interacțiunea membrilor grupului și să accentueze valoarea contribuției fiecărui membru al grupului pentru atingerea rezultatului comun</i></p>	<p>supravegheze nu numai gradul realizării proiectului dar și aspecte metodologice (rolurile repartizate în grup, identificarea unor probleme de comunicare, etc.)</p>	<p>grup) studenții au completat un chestionar cu privire la rolul fiecăruia în grup pentru realizarea reușită a proiectului.</p>
9	<p>Evaluarea studenților</p> <p><i>Deficiență la evaluarea fiecărui student în parte din cadrul grupului pe motiv cei cu randament scăzut se bazau pe argumentele grupului</i></p>	<p>Să recomandă, la capitolul evaluării, să fie oferită posibilitatea studenților membri al echipelor de proiectare, să aprecieze cu note colegii de echipă, în dependentă de ponderea adusă la procesul de lucru asupra proiectului,</p> <p>Se recomandă diversificarea formelor de evaluare, care cuprinde evaluarea asupra procesului, cât și asupra produsului procesului de învățare. Implicarea membrilor grupului poate</p>	<p><i>Exemplu:</i> La disciplina <i>Drept civil (partea speciala)</i> la sfârșitul negocierilor asupra contractului fiecare student trebuia sa scrie un eseu, in care descria rolul sau și contribuția colegilor in cadrul echipei, aspetele pozitive si negative, argumentele prezentate in cadrul dezbaterilor si în rezolvarea problemei identificate.</p> <p>La disciplina <i>Drept Ecologic</i> Nota finală la disciplină însumează rezultatul evaluării curente: activitatea în cadrul cursului și seminariilor, inclusiv activitatea privind realizarea proiectului în grup (30%); rezultatul lucrului în grup (30%) și nota obținută la examen 40%.</p>

		constitui o parte procentuală din nota finală.	
	<p>Evaluarea studenților</p> <p><i>Implicarea practicienilor (evaluatori externi) la etapa evaluării lucrului efectuat în grup, poartă un caracter nesistematic,</i></p>	<p>Implementarea PBL presupune integrarea în curriculum a abilităților transferabile identificate cu ajutorul angajatorilor, precum și evaluarea unor probleme bazate pe experiențele din practica potențialilor angajatori.</p>	<p>La disciplina <i>Drept Penal</i>, în cadrul prezentării rezultatelor mini-proiectelor au fost implicați doctoranzii (care sunt judecători, procurori, angajați ai instituțiilor penitenciare, asistenți judiciari). Toate grupurile au elaborat prezentări PowerPoint, iar fiecare membru al grupului a avut sarcina de a prezenta un anumit segment din rezultatele obținute. În cadrul evaluării cursului masteranzii au menționat: (1) mini-proiectul i-a ajutat să comunice mai eficient cu colegii și cu profesorul; (2) implicarea doctoranzilor a fost un exercițiu reușit pentru a facilita discuții despre aspectele practice mai complexe identificate în cercetări; (3) mini-proiectele i-au ajutat să înțeleagă mult mai bine practica judiciară și să analizeze modul în care este aplicată legea penală.</p> <p>La disciplina <i>Drept civil (partea speciala)</i> studenții anului III împreună cu studenții de la Universitatea Arkansas, SUA au participat în cadrul unui studiu de caz (negocierea unui contract). Ambele echipe erau ghidate de câte un mentor (profesor) și un arbitru. La evaluarea rezultatelor un</p>

			arbitru (fiind un profesor din SUA) a analizat negocierile si lucrul studentilor in grup.
--	--	--	---

